

Брюксел, 21 май 2025 г.
(OR. en)

9018/25

COMPET 378
MI 303
ENFOCUSTOM 87
ENER 147
DIGIT 94
IND 151
EMPL 195
TRANS 196
ENV 382

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 21 май 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 500 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
Единият пазар: нашият европейски вътрешен пазар в един
несигурен свят
Стратегия за опростяване, безпрепятствено функциониране и
укрепване на единния пазар

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 500 final.

Приложение: COM(2025) 500 final

Брюксел, 21.5.2025 г.
COM(2025) 500 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Единият пазар: нашият европейски вътрешен пазар в един несигурен свят

**Стратегия за опростяване, безпрепятствено функциониране и укрепване на
единния пазар**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Единният пазар: нашият европейски вътрешен пазар в един несигурен свят

Стратегия за опростяване, безпрепятствено функциониране и укрепване на единния пазар

Единният пазар е нашият европейски вътрешен пазар. Той представлява мощен катализатор за растеж, благоденствие и солидарност. С БВП от 18 трилиона евро¹ европейският пазар е втората по големина икономика в света, като представлява почти 18 % от световната икономика² и осигурява на ЕС мащаб, сила и гъвкавост. Като обединява 30 държави³, 450 милиона потребители и 26 милиона дружества⁴, нашият европейски пазар предлага достъп до широка гама от продукти, услуги и възможности за инвестиции. Той осигурява баланс: възможности за предприятията и гражданите, както и защита на работниците и потребителите. Освен това той предлага стабилност и предсказуема инвестиционна и стопанска среда, основана на принципите на правовата държава. Нашият европейски пазар възплъщава ценностите на социалната пазарна икономика, която обединява свобода и благоденствие за всички.

Единният пазар създава благоденствие и е първият движещ фактор на нашата конкурентоспособност. Той е довел до увеличаването на БВП на ЕС с поне 3—4 %⁵ и до създаването на 3,6 милиона работни места⁶, което има големи положителни ползи за всички държави членки. По-нататъшните усилия за завършване на единния пазар биха удвоили вече постигнатите ползи⁷. В отговор на геополитическите предизвикателства трябва да използваме пълния потенциал на европейския ни пазар, така че да увеличим производителността му над наблюдаваната тенденция на слаб растеж от 1 %⁸. Въз основа на оценките на Енрико Лета, Марио Драги и Саули Нийнистю ние трябва да се

---

¹ Евростат (2024 г.), *Gross domestic product at market prices* („Брутен вътрешен продукт, изчислен по пазарни цени“).

² МВФ, Световни икономически перспективи, октомври 2024 г.

³ Единният пазар обхваща 27-те държави — членки на ЕС, и трите държави от ЕИП/ЕАСТ (Исландия, Лихтенщайн и Норвегия), което прави общо 30 участващи държави.

⁴ От ноември 2023 г. насам структурната бизнес статистика на Евростат включва и данни за допълнителни раздели по NACE (K, P, Q, R и раздел S96). Тези допълнителни сектори по NACE обхващат дружества в сектори като финансовите и застрахователните дейности, образованието, здравето на човека и социалните грижи. С включването на тези допълнителни сектори по NACE Евростат отчита около 32 милиона дружества в ЕС през 2023 г. *Enterprises by detailed NACE Rev. 2 activity and special aggregates* („Предприятия по подробна дейност по NACE Rev. 2 и специални обобщени данни“), 2023 г. Източник: Евростат.

⁵ Strathof и др. (2008 г.); Mayer и др. (2018 г.); Mion и Ponattu (2019 г.).

⁶ Muller и др. (2017 г.).

⁷ Fontagné и Yotov (2025 г.). При допускането, че 75 % от най-успешното намаление на двустранните търговски разходи за даден отрасъл е настъпило за всички отрасли в рамките на единния пазар.

⁸ През 2023 г. разликата в производителността на труда между ЕС и САЩ, измерена чрез БВП, коригиран по паритет на покупателната способност на отработен час, възлиза на 22 %. Европейска комисия: годишен доклад от 2025 г. за единния пазар и конкурентоспособността

възползваме от единния пазар, за да си възвърнем конкурентоспособността⁹, необходима за защита на европейския социален модел, за подкрепа на чистия преход,¹⁰ както и за осигуряване на стратегическия ни суверенитет¹¹ и сигурност¹².

Докато светът навлиза в период на икономическа несигурност, причинена от геополитически предизвикателства и търговско напрежение, европейският пазар представлява основата ни за стабилност и устойчивост. Той предоставя възможност за абсорбиране на сътресенията и предпазва предприятията в ЕС от несигурност и пазарни рискове в световен мащаб. Европейците са първите си взаимни партньори, като обменят произведени в Европа продукти и услуги между държавите членки и регионите. Единният пазар е от решаващо значение за изграждането на конкурентоспособност с континентален мащаб в свят на гиганти и е жизненоважен за изпълнение на действията в рамките на „Компаса на конкурентоспособността“ — Северната звезда на настоящата Комисия¹³. Премахването на оставащите пречки и разширяването на единния пазар подобрява достъпа до пазара, не на последно място за малките и средните предприятия (МСП) и иновативните и разрастващите се дружества, и осигурява по-голям избор на по-ниски цени. От това трябва да бъдат извлечени допълнителни ползи. Изисква се развитие на европейския ни пазар чрез намаляване на пречките, които спират безпрепятственото движение на стоки, услуги, хора и капитал. Освен това се изисква и укрепване на европейските вериги за създаване на стойност, икономическите аргументи в подкрепа на инвестициите и водещите пазари, както и използване на наличните инструменти, включително обществените поръчки. Една силна политика на сближаване, наред с ефективен единен пазар, може да гарантира истинско приобщаване в целия ЕС, като гарантира, че всеки може да се развива оптимално там, където се намира домът му.

Наложително е да съживим визията си за един прост, справедлив и гладко функциониращ единен пазар. В центъра на тази визия стои договор с предприятията и гражданите: по-свободно движение в рамките на единния пазар и повече защита и по-силни позиции на нашия европейски пазар. Това изисква конкретен и бърз напредък по големи проекти на политиката — по-специално по отношение на капиталовите, цифровите, енергийните и далекосъобщителните пазари — и приложими на практика мерки на политиката, които се спазват и прилагат на европейско, национално и регионално равнище. Въпреки че винаги е бил изразяван стремеж за това, сега този стремеж трябва да се превърне в реалност. В настоящия световен контекст се призовава за политическа воля за окончателното справяне с оставащите пречки, като отговорността трябва да се сподели между европейското, националното и регионалното равнище. Необходим е нов подход, за да може този път целите да се изпълнят в тяхната всеобхватност. Не трябва да се добавят допълнителни групи правила. По-скоро трябва да се добави допълнителна група от амбиции и поемане на ангажименти от всички, за да

---

⁹ Доклад на Енрико Лета: *Much more than a market* („Много повече от пазар“).

¹⁰ Пакт за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация, COM(2025) 85

¹¹ Доклад на Марио Драги: *The future of European competitiveness — A competitiveness strategy for Europe* („Бъдещето на европейската конкурентоспособност — стратегия за конкурентоспособност за Европа“).

¹² Доклад на Саули Нийнисто: *Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness* („По-голяма безопасност заедно — укрепване на гражданската и военната подготовка и готовност на Европа“).

¹³ COM(2025) 30.

работят горепосочените. Време е да накараме европейския пазар да работи, време е да изберем Европа.

Нов метод за нашия европейски пазар

Настоящата стратегия представя нов подход за по-нататъшно развитие на нашия европейски пазар. Той се състои от следните елементи:

По-малко пречки: съвместни и целенасочени усилия за премахване на най-вредните пречки пред единния пазар — удвояване на усилията за справяне с „ужасните десет“. Твърде много пречки продължават да ограничават единния пазар, което влияе отрицателно върху търговията и инвестициите¹⁴. Всички те трябва и ще бъдат разгледани. Трябва обаче да останем съсредоточени. Ето защо в настоящата стратегия предлагаме на първо място да се обърне внимание на 10-те най-вредни пречки пред единния пазар.

Повече амбиция: нов подход за стимулиране на европейските пазари на услуги. В търсене на повече амбиция и съгласуваност е необходим нов подход за съживяване на европейските пазари на услуги. Съществува належаща нужда от засилена динамика в рамките на единния пазар на услуги, като се признава неговата ключова роля. При предложението секторен подход ще се постави акцент върху специфични сектори на услугите, които биха могли да донесат най-голямата икономическа добавена стойност и са от значение за двойния преход. Времето да се направи това отдавна е настъпило.

по-сериозен акцент: Върху малките и средните предприятия (МСП), включително иновативните новосъздадени и разрастващи се предприятия. МСП и малките дружества със средна пазарна капитализация (МДСПК) са сред най-засегнатите от нормативната и административната разпокъсаност на пазара и биха могли да спечелят най-много от един по-интегриран европейски пазар. С настоящата стратегия се въвеждат редица действия, които дават възможност на МСП да се възползват в максимална степен от своя европейски пазар. Тя ще бъде допълнена от специална стратегия за стартиращите и разрастващите се предприятия.

По-ефективна цифровизация: държавите членки и ЕС трябва да работят в синхрон. Цифровизацията може да даде тласък на съвместната администрация и да ускори извършването на стопанска дейност в ЕС. По този начин цифровите инструменти дават възможност за оптимално функциониране на единния пазар и са от решаващо значение за ефективното и ефикасно прилагане на политиките. Това върви ръка за ръка с европейската амбиция за опростяване.

По-голямо опростяване: предприемане на незабавни действия за намаляване на бюрокрацията и опростяване на нещата. Сборният пакет от мерки, придружаващ настоящата стратегия, отговаря на очакванията на предприятията: въвеждане на малки дружества със средна пазарна капитализация, за да може нормативната уредба да бъде съобразена с техните нужди, преминаване от основан на документи единен пазар към единен пазар, основан на данни, и предоставяне на извънредно решение за продукти, които се нуждаят от достъп до пазара. Като цяло следва да се стремим към опростяване,

---

¹⁴ Европейска комисия: Годишен доклад за единния пазар и конкурентоспособността, COM(2025) 26.

водещо до по-ниски разходи, по-висока производителност и по-добро функциониране на единния пазар, като същевременно запазим амбицията си по отношение на климата и устойчивостта, както и социалните си отговорности. Трябва да разполагаме с прости правила, които улесняват растежа и осъществяването на стопанска дейност в рамките на единния пазар¹⁵. Принципът „1 in, 27 out“ следва да бъде водещият принцип на нашия единен пазар.

По-ефективно изпълнение и прилагане: доброто функциониране на нашия европейски пазар е съвместна отговорност на ЕС и на държавите членки. То разчита на интелигентното изпълнение и прилагане на договорените политики, което изисква силни институции и зачитане на върховенството на закона. Ефективното прилагане на съгласуваните правила продължава да бъде ключов фактор. То изисква активни действия, за да се предотврати създаването на нови пречки, съвместна работа по тълкуването и прилагането на правилата и корективни правни действия, когато това е необходимо, така че да се осигури стабилна оперативна среда, в която законите се прилагат ефективно и еднакво, като дават конкурентно предимство на ЕС и неговите държави членки. То изисква и решителни действия по правоприлагане, включително по-систематични производства за установяване на нарушение.

По-голяма отговорност: засилване на политическата и националната ангажираност. Нуждаем се от по-голяма отговорност на национално равнище и от сериозна ангажираност от страна на всички участници на всички равнища на управление. Държавите членки се насърчават да предотвратяват въвеждането на нови пречки, наред с друго при транспонирането на правилата на ЕС в националното право, и да отстраняват регулаторните и административните пречки на регионално и на национално равнище. От ключово значение е да се оцени съответствието на проектите за национални мерки с правото на ЕС и да се гарантира прозрачност на тези мерки спрямо други държави членки и заинтересовани страни.

Повече полезни взаимодействия: промяна на парадигмата в разходите на ЕС. Понастоящем е налице слаба пряка връзка между разходите на ЕС (с акцент върху инвестициите) и предприемането от страна на държавите членки на регулаторни реформи за премахване на пречките пред единния пазар или за насърчаване на европейските икономически аргументи и вериги за създаване на стойност. Потенциалът за използване на бюджета на ЕС като трамплин за насърчаване на национални реформи, с които се постига напредък по целите на политиката за единния пазар, е значителен. Чрез него би могло да се насърчи по-интензивното прилагане на достиженията на правото на ЕС в сравнение с наблюдаваното в момента, например чрез подкрепа за инвестициите с цел преодоляване на административните пречки, включително чрез целенасочено подпомагане на предприятията, работните места и компонентите на ЕС.

По-голяма защита: действия като щит срещу нелоялни търговски практики. Размерът на единния пазар, неговият капацитет за справяне със сътресенията и високите му социални, екологични и потребителски стандарти защитават гражданите и предприятията на ЕС в условията на нарастваща международна несигурност.

---

¹⁵ Една опростена и по-експедитивна Европа: Съобщение относно изпълнението и опростяването, COM(2025) 47.

Осигуряването на високо равнище на защита на потребителите е от съществено значение за доброто функциониране на единен пазар и е необходимо, за да се гарантира доверието на потребителите, правната сигурност и еднаквите условия на конкуренция за предприятията. В този контекст европейският пазар, защитен чрез ефективното използване на инструменти за търговска защита, където това е необходимо, предлага източник на стабилност и устойчивост, който може да предпази предприятията от ЕС от смущения в търговията и да намали външната зависимост, особено когато е подкрепен с политики, насърчаващи вътрешното потребление и инвестиции.

Глава 1. Премахване на пречките: удвояване на усилията по отношение на „ужасните десет“

Въз основа на всеобхватни консултации със заинтересованите страни¹⁶ Комисията определи набор от „ужасни десет“ пречки пред единния пазар, които тя ще разгледа като първи приоритет с настоящата стратегия. Често тези пречки са непреднамерена последица от легитимни опасения с политически характер. Следователно преодоляването им не поставя под въпрос ангажимента на единния пазар за високи социални и екологични стандарти за защита на гражданите и работниците.

1. Прекалено сложни правила на ЕС

Политиките и законодателството на ЕС играят важна роля в утвърждаването на единния пазар и гарантират неговата привлекателност както за предприятията, така и за инвеститорите и потребителите. Много често единният пазар се реализира чрез единен набор от правила, при които едно общеевропейско правило замества 27 национални правила. Понякога обаче достиженията на правото на ЕС могат да станат сложни и да се припокриват, което води до високи разходи за привеждане в съответствие или до друга предотвратима административна тежест. За да се справи с това, Комисията провежда стрес тестване на всички достижения на правото на ЕС в тясно сътрудничество със съответните заинтересовани страни. В резултат на това предлагаме редица сборни пакети от мерки за опростяване, един от които е в процес на приемане успоредно с настоящата стратегия. С този четвърти сборен пакет от мерки ще се облекчи тежестта за предприятията от ЕС, като изключенията, приложими по отношение на МСП, обхванат и малките дружества със средна пазарна капитализация, като се премахнат задълженията документацията за съответствие на продуктите да се предоставя на хартиен носител, като се даде възможност на предприятията да осигуряват инструкции за употреба в цифров формат и като се предвиди решение за продуктите, които не могат да стигнат до пазара поради липсата на стандарти. Ще последват още предложения за сборни пакети от мерки, включително в областта на цифровите технологии, насочен към опростяване на законодателството във връзка с единния пазар и в цифровата сфера, и в областта на околната среда, целящ да улесни по-специално спазването на задълженията за разширена отговорност на производителя (РОП) по начин, който не създава нови пречки пред пазара. С проверката на конкурентоспособността, която представлява основна част от оценката на въздействието, ще се гарантира също така, че новото законодателство на ЕС не създава нови пречки, в допълнение към премахването на пречките на национално

---

¹⁶ [Обзорен доклад относно консултативните дейности по стратегията за единния пазар.](#)

равнище, тъй като функциониращият единен пазар е ключов за укрепване на нашата конкурентоспособност.

Прекомерният брой и наличието на множество регулатори и агенции може да доведе до разнообразни изисквания и сложни процедури. Подобряването на съгласуваността и хармонизирането между органите и държавите членки би подпомогнало осъществяването на един по-ефективен и по-малко обременяващ надзор върху участниците на пазара и прилагането на съответните правила¹⁷.

Бъдещите законодателни инициативи, както нови, така и преразгледани съществуващи законодателни актове на ЕС, ще са насочени към осигуряване на по-прости правила. Един такъв пример са правилата на ЕС за обществените поръчки, които са предназначени да насърчават прозрачността и трансграничното набавяне на строителни работи, продукти и услуги. Сложността и разпокъсаността на някои от тези правила обаче обезкуражават публичните купувачи да използват пълния инструментариум, а предприятията — да участват в трансгранични търгове, и не позволяват да се оползотвори стратегическата възможност за инвестиции, свързана с обществените поръчки.

Осигуряването на ясни, хармонизирани правила е от особено значение в ключови стратегически сектори, като например отбраната. Предвид геополитическите обстоятелства е налице спешна необходимост от опростяване и координиране на съществуващите правила и процедури, за да се преодолее разпокъсаността на европейския пазар в областта на отбраната, да се улесни осъществяването на необходимите инвестиции и да се повиши готовността на европейската отбранителна промишленост в дългосрочен план. За да се постигне това, както е посочено в Бялата книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г., държавите членки трябва да извършват значителни инвестиции в отбранителните способности и да закупят отбранителни системи за преодоляване на недостига на способности. Пазарът на ЕС в областта на отбраната се характеризира с липсата на икономии от мащаба, участници на национално равнище, често обслужващи предимно вътрешните си пазари, дългосрочен недостиг на инвестиции, неефективност и зависимост от доставчици извън ЕС¹⁸. Постигането на напълно функциониращ общоевропейски пазар на отбранително оборудване, при който държавите членки се доверяват на обществените поръчки, договорите за подизпълнение и покупките от други държави членки, както се доверяват на своите собствени, би гарантирало достъп до отбранителни продукти, компоненти и резервни части, гарантирайки сигурността на доставките по време на криза. Това ще допринесе за засилване на европейската сигурност, отбранителни способности и автономност. Освен това за създаването на водещи пазари са необходими съвместни и трансгранични обществени поръчки. При планирания през 2026 г. процес на преразглеждане на директивата на ЕС относно обществените поръчки в областта на отбраната и чувствителната сигурност ще се вземе предвид препоръката от Комаса за конкурентоспособността за въвеждане на европейска преференция, която може да бъде

---

¹⁷ Доклад на Марио Драги: *The future of European competitiveness — A competitiveness strategy for Europe* („Бъдещето на европейската конкурентоспособност — стратегия за конкурентоспособност за Европа“).

¹⁸ Както е посочено в Съвместната бяла книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г., JOIN(2025) 120, първата стъпка ще бъде предложението за сборни пакети от мерки до юни 2025 г.

установена само на един функциониращ общоевропейски пазар за отбранително оборудване, позволяващ еднакви условия и лоялна конкуренция между дружествата от ЕС.

Липсата на хармонизирани неценови критерии при обществените поръчки в ЕС в сектора на строителството създава несигурност и значителна административна тежест за дружествата, които желаят да участват в търгове в няколко държави. Докато някои държави членки въведоха изисквания за намаляване на въглеродните емисии за ключови материали като стоманата и цимента, други държави се ограничиха до доброволни препоръки без специфични цели или с различни специфични цели. Тази непоследователност затруднява предприятията, особено МСП, предлагащи нисковъглеродни продукти, да се ориентират при тръжните процедури и да се възползват от възможностите на различните пазари.

Действия:

- приемане на сборни пакети от мерки за опростяване с цел намаляване на ненужната тежест за гарантиране на ефективното изпълнение на целите на политиката, като например сборния пакет от мерки в областта на цифровите технологии, насочен към рационализиране и опростяване на определени елементи от достиженията на правото на ЕС в областта на цифровите технологии, и сборния пакет от мерки, целящ да улесни спазването на задълженията за разширена отговорност на производителя (в процес на изпълнение);
- проверка на конкурентоспособността по време на етапа на оценка на въздействието за гарантиране на съгласуваността на единния пазар и по-нататъшни иновации (в процес на изпълнение);
- преглед на националните и европейските агенции в областта на единния пазар с оглед на ефективното прилагане на правото (първо тримесечие на 2026 г.);
- преразглеждане на рамката за обществените поръчки с цел централизиране и рационализиране на нейните разпокъсани и сложни разпоредби и с цел интегриране на прилагането при обществените поръчки в ЕС на критерии за устойчивост, издръжливост, социални критерии, а при някои технологии и стратегически сектори — критерии за европейска преференция, като същевременно се гарантират конкурентни тръжни процедури (2026 г.);
- в координация с преразглеждането на рамката за обществените поръчки — преразглеждане на Директивата относно обществените поръчки в областта на отбраната и сигурността¹⁹ с цел опростяване и хармонизиране на правилата и процедурите за обществени поръчки в областта на отбраната и за отчитане на евентуална европейска преференция (2026 г.)

2. Липса на ангажираност с единния пазар от страна на държавите членки

Предприятията и гражданите на ЕС съобщават постоянно за национални правила, които ограничават непропорционално гарантираните от Договорите основни свободи или създават вредни за икономиката пречки в рамките на единния пазар. Често принципите и правните рамки на ЕС не са отразени в достатъчна степен в националните правила. Държавите членки също създават пречки и разпокъсват единния

---

¹⁹ Директива 2009/81/ЕО.

пазар чрез липса на транспониране, неточно, ненужно различаващо се или обременяващо прилагане на правото на ЕС (прекомерно регулиране).

Повече от всякога от ключово значение са съвместната ангажираност и отдаването на политически приоритет на единния пазар и изпълнението на неговите правила. Поради това Комисията призовава държавите членки да определят в кабинета на своя министър-председател или президент „шерпа за единния пазар“ на високо равнище, който да има правомощия спрямо всички структури на правителството. Шерпите следва да насърчават прилагането на правилата на единния пазар и да изпълняват активна роля при предотвратяването и преодоляването на националните регулаторни и административни пречки пред единния пазар. Шерпите следва също така да си сътрудничат за ускоряване на премахването на пречките в рамките на единния пазар. С цел да се улесни сътрудничеството изпълнителният заместник-председател на Комисията, отговарящ за единния пазар, или негов представител ще се свързва с шерпите за единния пазар на високо равнище, за да провежда редовни срещи с тях.

Необходима е политическа подкрепа и за допълнително овластяване на Работната група по въпросите на правоприлагането във връзка с единния пазар (РГПЕП)²⁰. Годишна политическа среща на високо равнище, на която ще се събират министрите на държавите членки, отговарящи за единния пазар, шерпите за единния пазар на високо равнище и изпълнителният заместник-председател на Комисията, отговарящ за единния пазар, ще осигурява стратегическо ръководство за работата на РГПЕП и политическа подкрепа за прилагането на съвместно набелязаните решения за преодоляване на пречките²¹.

Никой не може да предотврати създаването на нови пречки на единния пазар по-ефективно от държавите членки. Осигуряването на съответствие на националната разпоредба с правилата на единния пазар още на начален етап и създаването на условия, при които гражданите и предприятията да се възползват пълноценно от предимствата на единния пазар, е отговорност на държавите членки. Единният пазар е по-важен от всякога, а следователно и цялостните оценки на пропорционалността на всички проекти на национални правила и по-доброто използване на механизмите за уведомяване на равнището на ЕС²². При все това в периода между 2022 г. и 2024 г. около 15 % от уведомленията за национални правила или проекти на такива са породиха опасения у Комисията за потенциално създаване на пречки или разпокъсаност на единния пазар и

---

²⁰ РГПЕП обединява службите на държавите членки и Комисията и поставя акцент върху премахването на конкретни пречки, които възпрепятстват свободите на единния пазар на гражданите, предприятията от ЕС и самостоятелно заетите лица, които се стремят да се ползват от единния пазар. За повече информация относно РГПЕП вж. глава 5 „Налагане на спазването на правилата на единния пазар“ и [специалния уебсайт на РГПЕП](#).

²¹ Например досега членовете на РГПЕП не са успели да убедят колегите си от отговорните институции да въведат достатъчно на брой добри практики, целящи да улеснят всички предприятия при откриването на банкова сметка в тяхната държава членка. Понастоящем от 5-те най-добри практики за всяка държава членка общо 40 % са внедрени, 22 % се разглеждат и 24 % няма да бъдат разгледани (за 13 % няма информация). Провеждането на политическа среща на високо равнище би следвало да увеличи приемането на предложените решения.

²² Вж. повече относно превантивните инструменти в глава 5 „Налагане на спазването на правилата на единния пазар“.

доведоха до започване на диалог между Комисията и съответните държави членки²³. Държавите членки се приканват да работят с Комисията, за да гарантират, че съществуващите механизми се използват в пълния им потенциал и че се извършва надеждна оценка на пропорционалността на проектите за национални мерки, така че Комисията, другите държави членки и заинтересованите страни да могат да участват в ефективен обмен нагоре по веригата, за да се избегне възникването на непропорционална нова пречка. Освен това Комисията ще прецени дали областите, които до момента не са обхванати от задължението за уведомяване, се характеризират с по-голяма разпокъсаност на единния пазар и дали липсата на задължения за уведомяване значително възпрепятства безпроблемното функциониране на единния пазар. В края на 2026 г. Комисията ще направи равностойна на ситуацията и въз основа на това ще реши дали да предложи законодателни мерки за преодоляване на пропуските и засилване на управлението на превенцията.

Комисията възнамерява също така да въведе в Доклада относно върховенството на закона измерение, свързано с единния пазар, и работи с държавите членки и заинтересованите страни за справяне с проблемите, свързани с върховенството на закона, засягащи дружествата (особено МСП), осъществяващи трансгранична дейност.

Държава членка налага схема за сертифициране на предприемачите, които желаят да инсталират оборудване за енергия от възобновяеми източници или да подобрят енергийната ефективност на сградите, за да могат получателите на тези услуги да получат публична финансова подкрепа. През последните години бяха въведени различни публични мерки за помощ за саниране на сгради и инсталиране на оборудване за енергия от възобновяеми източници, често изискващи намесата на предприемач, притежаващ този конкретен сертификат. Ето защо това се превърна в условие за достъп до значителна част от пазара за саниране на сгради в посочената държава членка. Схемата за сертифициране съдържа няколко условия, които надхвърлят хармонизираните в Директивата за енергията от възобновяеми източници и създават значителни проблеми с достъпа за дружествата, които не са установени в тази държава членка.

Действия:

- свикване на първа среща на шерпите за единния пазар на високо равнище (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- организиране на първа годишна политическа среща на високо равнище на РГПЕП (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- предложение за Акт за предотвратяване на пречките пред единния пазар (трето тримесечие на 2027 г., ако е необходимо, въз основа на оценката на функционирането на съществуващите превантивни инструменти).

3. Сложни процедури за учредяване и упражняване на стопанска дейност

Учредяването и упражняването на стопанска дейност в целия ЕС продължава да е сложно и скъпо поради разпокъсаността на правната уредба в различните държави членки. Предприятията, по-специално новосъздадените предприятия, посочват

---

²³ Въз основа на статистическите данни на Комисията относно уведомленията съгласно Директивата за прозрачност в рамките на единния пазар (Директива (ЕС) 2015/1535) и Директивата относно услугите (Директива 2006/123/ЕО).

разпокъсаността на правилата в целия ЕС и изтъкват, че процедурите за създаване и инвестиране в дружества не са достатъчно цифровизирани, лесни и бързи, което възпрепятства успешното разрастване на дейността им в ЕС. Една многообещаваща възможност, която силно се насърчава както в доклада на Лета, така и в доклада на Драги, би била създаването на 28-и режим²⁴, насочен към предприятията, осъществяващи дейност в рамките на единния пазар: това ще направи възможно поставянето на амбициозни цели и създаването на иновации. 28-ият режим на европейско равнище ще осигури по потенциално прогресивен и модулен начин единен набор от правила. Той ще включва корпоративна правна рамка на ЕС, основана на цифрови решения по подразбиране, и ще помогне на дружествата да преодоляват пречките при създаването и упражняването на дейност в рамките на единния пазар. За тази цел режимът ще опрости приложимите правила и ще намали разходите при неуспех чрез разглеждане на специфични аспекти в съответните области на правото, включително несъстоятелността, трудовото и данъчното право. Ще се проучи възможността дружествата да могат да се установяват в Европа по-бързо, в идеалния случай в рамките на 48 часа, в съответствие с визията на Енрико Лета за „Европейски кодекс на търговското право“.

Прехвърлянето на предприятия към ново поколение предприемачи създава възможности и запазва работни места. Прехвърлянето на предприятия — предаването на предприятие на нов собственик, често с ново ръководство — може да бъде сложно и трябва да отговаря на специфичните разпоредби на всяка държава членка. Обемът на прехвърлянията на предприятия в Европа се увеличава, но рамката за прехвърляне на предприятия не отговаря в достатъчна степен на съществуващите предизвикателства²⁵.

Дружество с разрастваща се дейност решава да установи постоянно присъствие в три други държави членки, за да привлече местни клиенти. За тази цел дружеството трябва първо да прегледа и разбере националното дружествено право във всяка държава членка, да приеме различна национална правна форма за всяко дружество и да адаптира организационната структура на всяко дружество, за да отговаря на националните изисквания. Ако езиковата бариера и разликите в правната система на държавата членка са значителни, може да се наложи дружеството да наеме външен консултант или адвокат, което води до значителни забавяния, разходи и административна тежест, особено за МСП.

Действия:

- установяване на общи правила за улесняване на цифровизацията на предприятията и техните операции в рамките на единния пазар (Законодателно предложение относно „28-ия режим“ — първо тримесечие на 2026 г.);
- преразглеждане на препоръката на Комисията относно прехвърлянето на предприятия²⁶ (четвърто тримесечие на 2025 г.).

4. Признаване на професионалните квалификации

²⁴ Компас за конкурентоспособността на ЕС, COM(2025) 30.

²⁵ Оценка на рамковите условия за прехвърляне на предприятия в държавите членки, мрежата от национални представители на МСП, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/60694>

²⁶ 94/1069/ЕО: Препоръка на Комисията от 7 декември 1994 г. относно прехвърлянето на малки и средни предприятия.

Единният пазар предоставя уникална рамка за движението на хора с техните умения и квалификации. Колкото по-бързо се признават професионалните квалификации, толкова по-лесно е за гражданите да работят в други държави членки и за доставчиците на услуги да извършват трансгранична дейност. Правото на ЕС предвижда взаимно признаване от страна на държавите членки на професионалните квалификации, придобити в друга държава от ЕС, които са необходими за постоянното упражняване на регламентирани услуги. За да остане конкурентен на световно равнище, ЕС трябва да укрепи своя капацитет за привличане и задържане на таланти, които могат да помогнат за запълване на недостига на квалифицирани кадри на пазара на труда. Гражданите на трети държави обаче продължават да се сблъскват със значителни пречки пред упражняването на професиите, за които са квалифицирани.

Продължителните и сложните процедури за признаване не позволяват на гражданите на ЕС да упражняват професията си в други държави членки. Това може да ги принуди да заемат по-нискоквалифицирани длъжности и да изостри въздействието на настоящите демографски тенденции върху пазара на труда. Цифровите процеси имат потенциала да ускорят процедурите за признаване, които твърде често продължават да се осъществяват на хартиен носител. Според неотдавнашен доклад на Европейската сметна палата само две държави членки са предвидили изцяло електронни процедури за признаване или използване на електронна поща, без да се изискват допълнителни физически документи²⁷.

Автоматичните процедури по признаване дават възможност за по-бързо и по-ефикасно признаване на професионалните квалификации, но обхватът им е ограничен само до няколко професии, предимно в областта на здравните услуги. Разширяването на обхвата на автоматичните процедури за признаване чрез инструменти като съществуващите общи рамки за обучение може да ускори признаването на професионалните квалификации и да го направи по-ефективно. В рамките на съюза на уменията²⁸ е обявена инициатива за преносимост на уменията с цел преодоляване на пречките пред мобилността на работниците.

Специализирано инженерно дружество не успява да наеме висококвалифициран техник от друга държава членка поради продължителните процедури за признаване и искането за заверени преводи на редица документи, потвърждаващи придобитите в неговата държава по произход квалификации.

Действия:

- проучване на законодателството на ЕС за справяне с пречките пред мобилността на работниците;
- ускоряване и повишаване на ефикасността на процедурите за признаване на професионалните квалификации чрез по-широко използване на цифрови инструменти (четвърто тримесечие на 2026 г.);

²⁷ Европейска сметна палата: „Признаването на професионалните квалификации“; Специален доклад 10/2024.

²⁸ COM(2025) 90.

- улесняване на признаването на професионални квалификации чрез разширяване на схемите за автоматично признаване, например чрез общи рамки за обучение (четвърто тримесечие на 2026 г.);
- проучване на законодателството на ЕС за установяване на общи правила за признаването и валидирането на квалификации и умения на граждани на трети държави (четвърто тримесечие на 2026 г.).

5. Големи закъснения при определянето на стандарти, които оказват влияние върху иновациите и конкурентоспособността

Стандартите²⁹ са въплъщение на иновациите и са в основата на един устойчив, екологичен и цифров единен пазар. Те осигуряват правна сигурност, улесняват достъпа до нови технологии и повишават конкурентоспособността на предприятията на ЕС в световен мащаб. Нашата рамка за стандартизация обаче се затруднява да отговори на нуждите на пазара и политиката, по-специално по отношение на навременността, приобщаването и достъпа до стандарти. Предприятията са изправени пред липсата или закъсняло осигуряване на хармонизирани стандарти, което поражда разходи и несигурност, възпрепятства тяхната конкурентоспособност и забавя навлизането на нови технологии на единния пазар. Чрез преразглеждане на Регламента за стандартизацията Комисията ще се опита да подготви за бъдещето рамката на ЕС за хармонизирани стандарти. Това ще повиши скоростта и гъвкавостта на процеса на стандартизация, ще се осигури ръководен от заинтересованите страни процес с тяхното балансирано участие, по-специално за новосъздадени предприятия, МСП, гражданското общество и академичните среди, ще се подобри достъпа до стандарти и ще се засили ролята на ЕС като фактор, определящ световните стандарти. То ще допринесе и за ефективното функциониране на нормативната уредба на ЕС относно продуктите, която е в основата на единния пазар. Обединяването на стандартизацията с усилията на Съюза в областта на научните изследвания и иновациите, включително основните мерни единици, определени от инициативата в областта на метрология, е в полза на свободното движение на услуги и продукти.

Междувременно приетият заедно с настоящата стратегия сборен пакет от мерки ще позволи на Комисията — в случаите, когато настоящата система за стандартизация не е достатъчна — да определи общи спецификации, които предприятията могат да използват, за да докажат съответствие със законовите изисквания.

Предприятие разработва най-съвременни безпилотни летателни системи, които от 2023 г. насам трябва да отговарят на законовите изисквания относно тяхното проектиране, производство, поддръжка и експлоатация. Комисията поиска от европейските организации за стандартизация да разработят хармонизирани стандарти, за да помогнат на предприятията да прилагат тези изисквания. Досега обаче е завършен само един от тях, а седем са все още в процес на разработка. При липсата на тези стандарти предприятието е било принудено да извърши по-скъпа оценка на съответствието, което е породило правна несигурност и административна тежест. Тези разходи биха могли да бъдат инвестирани в иновации.

Действия:

²⁹ Т.е. хармонизирани стандарти и други европейски стандарти в подкрепа на правото на ЕС.

- предоставяне на възможност на Комисията да установява общи спецификации, когато това е необходимо (предложение за сборен пакет от мерки, прието заедно със стратегията);
- преразглеждане на Регламента за стандартизацията (законодателно предложение — второ тримесечие на 2026 г.).

6. Разпокъсани правила относно опаковането, етикетирането и отпадъците

Етикетите на продуктите дават на потребителите важна информация за безопасността, устойчивостта и хранителната стойност. Търговията в рамките на единния пазар обаче е затруднена от различните национални изисквания, свързани с етикетирането. Различните изисквания принуждават производителите да разработват различни версии на продукта за различните пазари или да извършват повторно етикетиране или дори повторно опаковане на продуктите, когато ги изнасят през граница. Прекомерният брой изисквания за етикетиране увеличава също и сложността на информацията, предоставяна на потребителите.

При правилата относно етикетирането трябва да има баланс между нуждата те да бъдат ясно разбирани от потребителите и нуждата от намаляване на пречките пред пазара и тежестта за промишлеността. Този баланс ще бъде постигнат чрез няколко инициативи. В новия Регламент относно опаковките и отпадъците от опаковки се предвижда създаването на хармонизирано етикетиране на опаковките за сортиране от страна на потребителите, което ще бъде уточнено чрез актове за изпълнение. Комисията ще преразгледа Регламента за етикетирането на текстилните продукти с цел разясняване на приложимите правила, премахване на разпокъсаността и предоставяне на възможност за екологична премия чрез напълно хармонизирано и всеобхватно съдържание на физическия и цифровия етикет. В дългосрочен план цифровото етикетиране въз основа на носител на данни, като например QR код, е решението за опростяване на достъпа до етикетите за потребителите и за улесняване на спазването на изискванията за икономическите оператори, въпреки че върху продукта все още следва да се отпечатва съществена информация, като например инструкции за безопасност. Цифровите етикети ще бъдат част от цифровия паспорт на продуктите (ЦПП)³⁰, който ще представлява цифрово хранилище за свързана с продукта информация, както вече е предвидено например в новия Регламент за строителните продукти.

Трябва да създадем единен пазар за отпадъци. Основната цел на схемите за разширена отговорност на производителя (РОП) е от производителите да се изисква да покриват разходите за управление, свързани с края на жизнения цикъл на техните продукти, и по този начин да допринасят за рециклирането и кръговостта. Някои характеристики на схемите за РОП обаче са се превърнали в една от пречките, за които най-често съобщават дружествата, осъществяващи трансгранична дейност в ЕС. Макар че схемите за РОП често произтичат от законодателството на ЕС, липсата на уеднаквяване на принципите и изискванията е довела до голямо разнообразие от схеми за РОП в държавите членки, до

---

³⁰ ЦПП е въведен за първи път с Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти (РЕУП). Той ще служи като цифров носител на информация и ще бъде достъпен чрез QR код, поставен върху даден продукт, с което ще се премахне необходимостта от обемна документация на хартиен носител. Техническото му изпълнение е в ход и се очаква да започне да функционира за първите категории продукти през 2026 г. Вж. повече информация в главата относно цифровизацията.

регулаторна сложност и голяма административна тежест за дружествата. Що се отнася по-специално до МСП, националните изисквания за регистрация и отчетност, включително задължението за назначаване на упълномощени представители отделно за всяка държава членка, в която производителят предлага продукти на пазара, са действителна пречка пред европеизацията. Освен това ограниченото разработване на общоевропейски критерии за прекратяване на статута на отпадък и за статут на страничен продукт, определящи условията, при които веществата или предметите престават да бъдат отпадъци и могат да се считат за продукти, доведе до разпокъсаност на единния пазар за отпадъци, вторични материали и странични продукти. Държавите членки приеха некоординирани и трудно разпознаваеми помежду им национални или регионални критерии за прекратяване на статута на отпадък. Трансграничният превоз на отпадъчни суровини до съоръжения за рециклиране и на вторични суровини в рамките на ЕС трябва да бъде допълнително улеснен и ускорен чрез справяне с тази разпокъсаност. Липсата на хармонизирано определение на ЕС за странични продукти също възпрепятства кръговостта на производствените процеси.

За да продава осветително оборудване в целия ЕС дадено дружество трябва да спазва едновременно задълженията за разширена отговорност на производителя в три категории: опаковане, електронно и електрическо оборудване и батерии. За да продава в три големи държави членки, дружеството трябва да получи 16 различни регистрации за схеми за РОП, като взаимодейства с 10 различни органа, следва продължителни отделни процеси с различни изисквания и плаща отделни административни такси и такси за регистрация. След като се регистрира, то трябва да прилага различни задължения за отчитане с различна честота за всяка схема.

Действия:

- хармонизиране на правилата за етикетиране чрез секторно законодателство и улесняване на внедряването на решения за цифрово етикетиране чрез цифровия паспорт на продуктите (ЦПП) (постепенно въвеждане на ЦПП, включително евентуално включване чрез прегледа на новата законодателна рамка през второто тримесечие на 2026 г.);
- премахване от схемите за РОП на неоправданите изисквания за упълномощен представител и намаляване на задълженията за отчитане, включително чрез ограничаването им до годишна честота (предложение за сборен пакет от мерки, четвърто тримесечие на 2025 г.);
- справяне със създадената от разнородните национални схеми за РОП разпокъсаност чрез по-нататъшна хармонизация, опростяване и цифровизация, включително чрез цифрово обслужване на едно гише за информация, регистрация и докладване (като част от законодателното предложение за Акта за кръговата икономика³¹ — четвърто тримесечие на 2026 г.);
- реформиране на критериите за прекратяване на статута на отпадък и за страничен продукт и предоставяне на по-хармонизирана, линейна рамка на единния пазар за достигане на статута на отпадък и на страничен продукт. Улесняване на приемането на критерии за прекратяване на статута на отпадък в целия ЕС и

---

³¹ Подготовката на Акта за кръговата икономика ще бъде подпомогната от дискусиите в рамките на диалог за кръговостта по линия на Пакта за чиста промишленост, със специален акцент върху единния пазар.

осигуряване на възможност за приемане на такива критерии за приоритетни отпадъчни суровини. Улесняване на трансграничните превози на отпадъчни суровини за рециклиране (като част от законодателното предложение за Акта за кръговата икономика — четвърто тримесечие на 2026 г.).

7. Остарели хармонизирани правила за продуктите и липса на съответствие на продуктите

Законодателната рамка на ЕС относно продуктите е основен актив на единния пазар, където хармонизираните правила позволяват предлагането на пазара на широка гама от продукти, като същевременно защитават потребителя. Тя се базира на i) основано на принципи хармонизирано законодателство в областта на продуктите (т.нар. нова законодателна рамка; НЗР)³² в съчетание със ii) система от стандарти, с които се улеснява демонстрирането на съответствие и се подкрепят иновациите, и iii) система за надзор на пазара, гарантираща съответствие и защита на потребителите. С тези стълбове на политиката се очертават еднакви условия на силна конкуренция, с които се подготвя почвата за дългосрочна европейска конкурентоспособност. Тя определя също така структурата политически инициативи като цифровизацията и екологичния преход. Макар че тази рамка се е доказала като успешна, тя се нуждае от подобрене³³. Първо, гарантирането на координиран и ефективен общоевропейски отговор по отношение на продуктите, представляващи риск, изисква рационализирани предпазни процедури, осигуряващи бързо правоприлагане в целия Съюз след установяване на рискове в някоя държава членка. С цел по-добро справяне с неподходящите практики е необходимо е да се въведат ясни и точни изисквания и навременни процедури за уведомяване на органите за оценяване на съответствието. Второ, понастоящем в НЗР не са очертани отговорностите на икономическите оператори, участващи в кръговостта на продуктите. Едно такова пояснение би улеснило съответствието и би удължило жизнения цикъл на продукта. Накрая, законодателството на ЕС относно продуктите трябва да възприеме в пълна степен цифровите решения. Да продължава да се разчита традиционна документация на хартиен носител не е актуално. В бъдеще цифровият паспорт на продуктите (ЦПП) ще позволи достъп до всички основни документи, изисквани съгласно законодателството на ЕС в областта на продуктите.

Макар че рамката за продуктите улеснява безпрепятственото движение на продукти на единния пазар, тя трябва да бъде защитена от злоупотреби. Самият обем на продуктите, въвеждани на европейския пазар от външния свят, прави невъзможно осигуряването на пълно съответствие чрез митнически проверки и проверки

---

³² НЗР се основава на два ключови правни акта от 2008 г.: Решение № 768/2008/ЕО, в което се очертава модел за законодателство на ЕС в областта на продуктите, и Регламент (ЕО) № 765/2008, допълнен и частично през 2019 г. заменен от Регламента за надзор на пазара. С Регламент (ЕО) № 765/2008 се установява правилник за акредитация и маркировка „СЕ“. С 29-те законодателни акта, които са съобразени с този модел, се регламентират различни категории продукти, като например играчки, взривни вещества, медицински изделия, измервателни уреди, торове, морско оборудване, безпилотни летателни апарати и батерии. НЗР е в основата на приблизително 80 % от промишленото производство и 74 % от производството в рамките на ЕС.

³³ Оценка на НЗР, SWD(2022) 364.

за надзор на пазара. Митническите органи, които представляват първата линия на защита на границата, са претоварени — особено от вноса чрез електронна търговия, който представлява 97 % от всички митнически декларации³⁴. Системата за надзор на пазара³⁵ — втората линия на защита, която е също от компетентността на държавите членки — също е подложена на огромен натиск³⁶. Експлозивно нарастващият обем на продуктите, въведени от трети държави, които са опасни, фалшифицирани или не съответстват на изискванията, може да доведе до сериозни рискове за безопасността и здравето на потребителите, оказва отрицателно въздействие върху околната среда и поставя в неблагоприятно положение предприятията, които спазват законовите изисквания. Самите потребители посочват ненадеждните онлайн продавачи като едно от най-сериозните предизвикателства, с които се сблъскват онлайн. В някои сектори проучванията показват, че до 100 %³⁷ от продуктите на някои платформи за електронна търговия не отговарят на изискванията. Настоящата система за надзор на пазара не разполага с ресурси и експертен опит и е с твърде разпокъсана структура, за да се справи ефективно с тези предизвикателства.

Способността за обединяване на ресурси, обмен на разузнавателна информация и приоритизиране са ключови за откриване на най-вредните продукти. Целта на предстоящата митническа реформа е да се справи с тези предизвикателства на първо място чрез нов митнически орган, център за митнически данни на ЕС и коригирани правила за вносите пратки от електронна търговия, за да се гарантира равнопоставеност, по-специално чрез премахване на освобождаването от мито при внос в размер до 150 EUR. Продължават дискусиите и относно евентуална такса за митническа обработка с цел да се обърне внимание на увеличаването на разходите за надзор на съответствието на малките пратки с правилата на ЕС. По аналогичен начин е налице необходимост от управление на надзора на пазара на равнището на ЕС, за да се осигури систематична координация и насоки, да се разшири и обедини капацитетът и експертният опит на всички органи за надзор на пазара в целия ЕС. По-специално следва да се обмисли надзор на пазара на равнището на ЕС в стратегически приоритетни области, особено по отношение на вноса от трети държави чрез електронна търговия, където предприятиите от отделни държави членки мерки може да не са достатъчни.

Сред продуктите, фигуриращи на добре позната голяма платформа за електронна търговия по време на проверка от потребителска организация, почти всички тествани продукти в категории като каски, козметика, играчки и приспособления, свещи и гъби за миене, електрически и свързани с интернет продукти са били опасни, не са предоставяли

³⁴ Съобщение на Комисията „Всеобхватен инструментариум на ЕС за безопасна и устойчива електронна търговия“, COM(2025) 37.

³⁵ Системата се урежда от Регламент (ЕС) 2019/1020 относно надзора на пазара. Органите за надзор на пазара, в сътрудничество с митническите органи, отговарят за проверката на продуктите и за осигуряване на съответствието във всяка държава — членка на ЕС. Органите си сътрудничат чрез SafetyGate (за опасни хранителни продукти) и ICSMS (за надзора на пазара за нехранителни продукти) за откриване и премахване на опасни продукти.

³⁶ Съгласно данните от надзора на ЕС през 2024 г. в ЕС са внесени 4,6 милиарда пратки с ниска стойност (до 150 EUR). Този брой е почти два пъти по-голям от броя, регистриран през 2023 г. (2,4 милиарда), и е нараснал повече от трикратно в сравнение с 2022 г. (1,4 милиарда).

³⁷ [Европейско бюро на съюзите на потребителите \(BEUC\) *Under the Microscope: Tests of Temu Products by Consumer Groups* \(„Под микроскопа: тестове на продукти от Temu от групи потребители“\), 2025 г.](#)

необходимата информация, като например инструкции за безопасност или списъци със съставки, и/или са съдържали неверни твърдения.

Действия:

- приемане на ефективни действия за повишаване на съответствието на продуктите чрез използване на полезни взаимодействия между капацитета на ЕС и този на националните митнически и пазарни органи и евентуално създаване на орган на ЕС за надзор на пазара (от третото тримесечие на 2025 г.);
- модернизиране на законодателната рамка за продуктите, за да се използва цифровизацията, да се насърчи кръговостта и да се засилят гаранциите (преглед на новата законодателна рамка — евентуално законодателно предложение, второ тримесечие на 2026 г.).

8. Рестриктивно национално регулиране на услугите с разминавания между отделните държави

Високите регулаторни и административни ограничения затвърждават дългогодишните пазарни структури и потискат иновациите, разрастването и възможностите за предприятия. Директивата за услугите допринесе за намаляване на пречките³⁸, но въпреки това разпоредбите на държавите членки продължават да ограничават достъпа до около 5 700 дейности, свързани с услуги, обхващащи приблизително 22 % от работната сила на ЕС³⁹. Регулирането на достъпа до дейност, свързана с услуги, може да бъде оправдано, за да се постигнат легитимни цели от общ интерес, като например общественото здраве и безопасност. Големият брой и видът на регулираните услуги обаче, както и фактът, че някои услуги се регулират само в една или няколко държави членки, потвърждават наличието на ясен потенциал на държавите членки да намалят регулаторната тежест с цел улесняване на трансграничната търговия и инвестиции. Намаляване с 10 % на пречките пред търговията с услуги би увеличило брутната добавена стойност на ЕС с 0,5 %⁴⁰ и напълно новите проекти за преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) с 4—21 %⁴¹.

Разликите в изискванията за национално разрешение и сертифициране затрудняват предоставянето на услугите в други държави членки. Националните условия за получаване на разрешение и изисквания за сертифициране, дори когато са основани на правото на Съюза, се различават значително, което затруднява на практика взаимното признаване на разрешения или сертифициране. Съгласуването на основните условия за тези изисквания, които се основават на правото на Съюза, би намалило нормативната разпокъсаност и би улеснило доставчик на услуги, лицензиран в една

³⁸ Европейска комисия (2021 г.), *Mapping and assessment of legal and administrative barriers in the services sector* („Установяване и оценка на правните и административните пречки в сектора на услугите“).

³⁹ Европейска комисия: *База данни за регулираните професии*.

⁴⁰ Институт IFO: *Building a Stronger Single Market: Potential for Deeper Integration of the Services Sector within the EU* („Изграждането на по-силен единен пазар: потенциал за задълбочена интеграция на сектора на услугите в рамките на ЕС“); Доклад за политиката на Есopol 52/2024.

⁴¹ Jungmittag, A., & Marschinski, R. (2023 г.). Ограничения в търговията с услуги и преки чуждестранни инвестиции — доказателства от напълно нови ПЧИ в стопански услуги. *Световната икономика*, 46(6), 1711—1758.

държава членка, да предлага услугите си в други държави членки, без да е необходимо да получава отново разрешение или сертифициране в посочените държави членки.

Задълженията на дружествата и предприемачите да се установяват в държава членка, различна от тяхната собствена, са бюрократични и скъпи. Държавите членки не следва да задължават доставчиците на услуги в ЕС да се установяват на тяхна територия, тъй като те може да предоставят временно трансгранични услуги. При все това понякога държавите членки ограничават тази възможност, като на практика третираат доставчиците на услуги като установени на тяхна територия. Предприятията се нуждаят от правна сигурност относно правото си да предоставят временни трансгранични услуги, без да се налага да се установяват в други държави членки.

Държава членка отказва временно предоставяне на услуги от ветеринарен лекар, установен в съседна държава, което означава, че този ветеринарен лекар не може да лекува животни в стопанства, разположени в близост до неговия обект, само защото тези стопанства се намират от другата страна на границата.

Действия:

- приемане на инициатива за улесняване на предоставянето на общеевропейски услуги от доставчици, получили разрешение или сертифицирани в една държава членка въз основа на правото на ЕС, включваща евентуално хармонизиране на схемите за получаване на разрешение и сертифициране (второ тримесечие на 2026 г.);
- разработване на правни насоки и препоръки към държавите членки за осигуряване на яснота относно правото за временно предоставяне на трансгранични услуги (второ тримесечие на 2026 г.).

9. Громави процедури за временно командироване на работници

Предоставянето на трансгранични услуги често е свързано с мобилността на предприемачите и техния персонал. Временното командироване на работници е неразделна част от свободата на предоставяне на услуги на единния пазар. През 2023 г. броят на трансграничните работници и командированите работници е нараснал съответно на 1,8 милиона и 5,5 милиона. Законодателството на ЕС има за цел да защитава правата на командированите работници, като същевременно улеснява свободата на предоставяне на услуги и насърчава лоялната конкуренция. Налице е ясна необходимост от защита на командированите работници в рискови сектори, като например строителните услуги или селскостопанския сектор. В подкрепа на защитата на командированите работници правото на ЕС позволява на държавите членки да налагат административни задължения, като например задължения за деклариране на командированите работници, когато това е обосновано и пропорционално. Не всички командировани работници обаче (напр. квалифицирани специалисти като инженери и техници, които инсталират и поддържат машини, или управленски персонал) са изправени пред едни и същи рискове.

Разнообразието от национални изисквания за деклариране, както по отношение на естеството (на хартиен или цифров носител), така и по отношение на съдържанието (вид и брой на данните), допринесе за сложността както за предприятията, така и

за командированите работници и доведе до разпокъсаност на единния пазар. Заинтересованите страни редовно повдигат въпроса за сложността на правилата за командироване като пречка за предоставянето на трансгранични услуги⁴². Административните разходи, произтичащи от сложността на разпоредбите за командироване (с изключение на сектора на автомобилния транспорт), се оценяват на 477—635 милиона евро годишно⁴³. За да се намали административната тежест върху доставчиците на услуги, през ноември 2024 г. Комисията прие предложение за Регламент относно публичен интерфейс, свързан с Информационната система за вътрешния пазар, за деклариране на командироването на работници. С публичния интерфейс ще се улесни и ефективното наблюдение на спазването на законодателството на ЕС, насочено към гарантиране на правата на командированите работници и подкрепа за административното сътрудничество между държавите членки. Европейският парламент и Съветът на ЕС се насърчават да приключат преговорите по предложението на Комисията, което би представлявало стъпка към по-малко и по-хармонизирани административни изисквания във връзка с командироването. Тази инициатива за опростяване е придружена от усилия за укрепване на прилагането на законодателството.

Европейският орган по труда подкрепя държавите членки и социалните партньори при прилагането на правилата за командироване, като координира и подкрепя съгласувани и съвместни инспекции, предоставя информация и подкрепя за заетостта на работниците и предприятията, съдейства за справяне с недекларирания труд, посредничи при трансгранични спорове и улеснява намирането на решения. Текущата оценка на Европейския орган по труда (ЕОТ) сочи, че има нужда от подобрене по отношение на работата на агенцията, но отбелязва някои ограничения в мандата, които биха могли да засегнат потенциала на ЕОТ. С помощта на целенасочени промени работата на ЕОТ би могла да се подобри, включително неговата ефикасност и ефективност, като например повишени компетентности за обработка на данни и по-добро сътрудничество с държавите членки и социалните партньори, включително предоставянето на информация, ролята на ЕОТ по отношение на пребиваващи в ЕС граждани на трети държави.

Освен това Работната група по въпросите на правоприлагането във връзка с единния пазар (РГПЕП) определи политики за интелигентно командироване, чрез които някои държави членки поставят при декларациите и други административни изисквания акцент върху рисковите сектори и освобождават от тези изисквания краткосрочните командировки⁴⁴.

Работници, временно командировани в друга държава членка, подлежат на социално осигуряване в тяхната държава по месторабота. Командированите работници трябва да представят доказателство за приноса си към системата за социална сигурност в държавата си по произход (преносим документ А-1). Процедурите за доказване и проверка на социалноосигурителните права може да са времеемки и административно обременителни, тъй като при тях често се разчита на физическо присъствие и физически документи. Преразглеждането на регламентите за координация

---

⁴² [Обзорен доклад относно консултативните дейности по стратегията за единния пазар.](#)

⁴³ SWD(2024) 258.

⁴⁴ За повече информация вж. [доклада за РГПЕП за периода 2023—2024 г.](#)

на системите за социална сигурност, които понастоящем са в процес на договаряне от съзаконодателите, следва да доведе до опростяване на процедурите, а съзаконодателите се насърчават да приключат продължителните преговори. Обменът между социалноосигурителните институции вече е улеснен благодарение на системата за електронен обмен на данни за социалната сигурност (EESSI). Въз основа на неотдавнашната цифровизация на процедурата за подаване на заявление за преносим документ A1 като част от единната цифрова платформа Европейският паспорт за социална сигурност (ESSPASS) би могъл да доведе до допълнително опростяване, като предложи цифрова проверка на удостоверенията за социална сигурност, включително на преносимия документ A1, и същевременно намали риска от грешки и измами.

Средно голямо инженерно дружество, занимаващо се с технологии за автоматизация, инсталира, поддържа и ремонтира своите машини в целия ЕС, като от него се изисква да подава годишно 3500 декларации за командироване. Командираните му работници са висококвалифицирани и добре платени инженери и техници, които са командирани само за няколко дни наведнъж. Обременяващите процедури, особено с оглед на голямото разнообразие от национални изисквания и процедури за деклариране, възпрепятстват предоставянето на трансгранични услуги и водят до значителна административна тежест.

Действия:

- продължаване на подкрепата за съзаконодателите за приключване на преговорите по:
  - преразглеждането на регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 за координация на системите за социална сигурност;
  - предложението за публичен интерфейс за деклариране на командироването на работници (COM 2024/531).
- стартиране на пакет за справедлива трудова мобилност (2026 г.), включително, наред с друго:
  - в резултат на текущи пилотни дейности — предложение за Европейски паспорт за социална сигурност (ESSPASS)
  - предложение за подобряване на дейността на Европейски орган по труда (ЕОТ), включително преразглеждане на мандата му;
  - обмисляне на мерки за улесняване на временното предоставяне на услуги през граница, като същевременно за защитават правата на работниците.

10. Териториални ограничения на доставките

Териториалните ограничения на доставките при търговията на дребно и търговията на едро водят до разпокъсаност на единния пазар, ограничават избора на потребителите и пораждат значителни ценови разлики в ЕС, особено за потребителските стоки за ежедневна употреба. Териториалните ограничения на доставките са ограничения, наложени от някои големи производители, които затрудняват или правят невъзможно за търговците на дребно да купуват продукти в една държава членка и да ги препродават в друга. Това вреди на трансграничната стопанска дейност и нарушава обещанието на единния пазар да осигури на потребителя избор и

ценова конкуренция⁴⁵. Макар конкурентното право да е ефективен инструмент за санкциониране на подобни практики, когато те са резултат от споразумения или едностранни практики на оператори с господстващо положение⁴⁶, много от тях попадат извън неговия обхват, особено когато са резултат от едностранни практики на големи производители, които не са в господстващо положение по смисъла на правото в областта на конкуренцията. Комисията ще прецени необходимите мерки за справяне с подобни ограничения на доставките от страна на значими участници на пазара, когато те водят до неоправдани ценови разлики, които не могат да бъдат обяснени с обективни фактори, като например регулаторни или ценови разлики между държавите членки. Други действия, включени в настоящата стратегия, като например в областта на етикетирането, също ще спомогнат за справяне с териториалните ограничения на доставките, тъй като разпокъсаните национални правила могат да улеснят тези практики.

Голям производител на маркови храни продава един и същ продукт в няколко държави, но в някои държави продуктът е много по-евтин, отколкото в други, и тази разлика не може да се обясни с данъчно облагане или разходи за труд. Верига супермаркети, която осъществява дейност и в тези държави, иска да купи продукта в държавата, в която той е по-евтин, и да го продава на по-ниска цена и в други държави. Впоследствие производителят спира да доставя продукта на супермаркета в държавата с по-ниска цена, за да му попречи да продава продукта евтино в други държави, за да поддържа изкуствената ценова разлика между държавите.

Действие:

- разработване на инструменти за действие срещу неоправдани териториални ограничения на доставките, за да се обхванат ситуации извън предвидените в конкурентното право, като например едностранни практики на големи производители (предложение — четвърто тримесечие на 2026 г.).

Глава 2. Стимулиране на европейските пазари на услуги

Икономиката на ЕС е икономика на услугите, но единният пазар на услуги продължава да бъде изключително слабо развит. Около 75 % от БВП на ЕС се формира от услугите, а по-голямата част от работните места в ЕС се създават в сферата на услугите⁴⁷. 40 % от добавената стойност на продуктите на ЕС се състои от съдържание, свързано с услуги. Въпреки това търговията с услуги в рамките на ЕС (в размер на 7,6 % от БВП на ЕС) не надвишава търговията с услуги с трети държави, което потвърждава, че единният пазар на услуги функционира далеч под своя потенциал⁴⁸.

---

⁴⁵ С известна степен на несигурност при независимо проучване, проведено за Европейската комисия през 2020 г., беше изчислено, че ако териториалните ограничения на доставките бъдат премахнати, потребителите биха могли да спестят до 14,1 милиарда евро годишно от покупките си на определени продукти. Прехвърлянето на тези евентуални ползи към потребителите ще зависи, наред с други фактори, от равнището на конкуренция на пазарите на дребно.

⁴⁶ На 23 май 2024 г. Комисията глоби Mondelez с 337,5 милиона евро за възпрепятстване на трансграничната търговия с шоколад, бисквити и продукти от кафе. Преди това през 2019 г. Комисията глоби AB InBev с 200 милиона евро за ограничаване на трансграничните продажби на бира.

⁴⁷ [National accounts and GDP - Statistics Explained \(„Националните сметки и БВП — статистиката в достъпна форма“\)](#). Източник: Евростат.

⁴⁸ Европейска комисия: годишен доклад за единния пазар и конкурентоспособността; COM(2025) 26 final.

Независимо от постигнатия напредък около 60 % от пречките пред услугите са същите като преди 20 години⁴⁹. Ето защо е нужен нов подход.

Голямото многообразие от услуги в икономиката предполага ограничения в ефективността на един универсален подход на хоризонталната политика, докато икономическите аргументи в подкрепа на интегрираните пазари на услуги са особено солидни в някои сектори на услугите. Бизнес услугите формират 7 % от БВП на ЕС и имат ясни сходства в отделните държави членки, но регламентирането им продължава да е много различно. Услугите на дребно формират 12 % от БВП на ЕС, като пазарите остават национални и се отличават с ниска производителност. Строителството съставлява 11 % от БВП на ЕС, но едва 1 % от строителните услуги се търгуват през граница, тъй като пазарите в строителния сектор продължават да функционират на национално равнище. Ефикасните пощенски услуги стоят в основата на единния пазар, тъй като осигуряват възможност за трансгранична икономическа дейност. Другите услуги обаче често са с местен характер и е по-малко вероятно да се търгуват през граница.

Един нов подход към секторните политики би могъл да придаде нова динамика на единния пазар на услуги. Съществуващият подход на хоризонталната политика ще бъде допълнен с инициативи за специфичните за съответните сектори услуги, които ще се съсредоточат върху секторите на услугите, които са от най-голямо значение за двойния преход и биха могли да донесат най-високата добавена икономическа стойност и да заменят различаващите се национални правила, които създават правна разпокъсаност.

Осигуряването на безпрепятствено и ефикасно предоставяне през граница на свързани с промишлеността услуги, като например монтаж, техническо обслужване и ремонт, е жизненоважно за преработвателната промишленост в Европа. Тъй като преработвателните отрасли все повече се ориентират към услугите — като свързват продуктите с решения за предоставяне на услуги — заинтересованите страни изразиха опасения, че регулаторните пречки, като например обременителните изисквания за командироване на работници, предварителните проверки, предварителните декларации относно услугите и различаващите се стандарти за безопасност на работното място, пречат на безпрепятственото трансгранично предоставяне на услуги като монтаж, техническо обслужване и ремонт, което влияе отрицателно на конкурентоспособността на промишлеността.

Бизнес услугите са сред най-строго регламентираните услуги в някои, но не във всички държави членки. Сред 5700-те регламентирани професии присъстват много бизнес услуги, като например услуги за правни, счетоводни и данъчни консултации, които оказват влияние върху цялата икономика. Ако пречките пред услугите бъдат намалени с 10 % , брутната добавена стойност в ЕС в сферата на бизнес услугите би се увеличила с 0,8 %⁵⁰.

---

⁴⁹ Икономическа публикация на Европейската комисия относно единния пазар: *30 years of single market — taking stock and looking ahead* („30 години единен пазар — равностетка и поглед напред“), декември 2022 г.

⁵⁰ Институт IFO: *Building a Stronger Single Market: Potential for Deeper Integration of the Services Sector within the EU* („Изграждането на по-силен единен пазар: потенциал за задълбочена интеграция на сектора на услугите в рамките на ЕС“); Доклад за политиката на Есопол 52/2024.

Ограничителното и разнородно регламентиране на строителните услуги възпрепятства предлагането на достъпни и енергийно ефективни жилища и изграждането на инфраструктура. Заинтересованите страни изразиха загриженост относно ограниченията на професионалната мобилност поради големия брой регулирани професии в сектора и сложното взаимно признаване на професионалните квалификации; ограниченото взаимно признаване на националните сертификати; и доказателствата за компетентност в области като здраве и безопасност, енергийна ефективност и околна среда. Ограничените възможности за застраховане срещу вреди, причинени на трети лица, в трансгранични ситуации допълнително усложняват предоставянето на трансгранични услуги и представляват проблем, който изисква пазарни решения. Намаление с 10 % на пречките в сектора на строителните услуги би увеличило брутната добавена стойност в ЕС с 0,5 %⁵¹. Освен това проектите за устройство на територията, строителство и обновяване често са предмет на сложни, бавни и разпокъсани процедури за издаване на разрешения, които се различават значително в рамките на ЕС. Това възпрепятства разгръщането на потенциала на един функциониращ единен пазар, който би могъл бързо и в голям мащаб да осигури жилища на достъпни цени.

Конкурентоспособността на търговията на дребно се спъва от многобройните ограничения за създаването на магазини и тяхната дейност. Много от тези ограничения може да са оправдани от легитимни цели на публичната политика, като например градското и селищното устройство и поддържането на жизнеспособността на градските центрове. Те обаче трябва да бъдат пропорционални, тъй като някои от тях може да създадат пречки пред навлизането на пазара и да повлияят отрицателно на конкуренцията, производителността и иновациите. Намаление с 10 % на пречките в сектора на услугите на дребно би увеличило брутната добавена стойност в ЕС с 0,6 %⁵².

Търсенето на пощенски услуги в ЕС намалява от години, докато пазарът на доставки на колетни пратки продължава да расте благодарение на силната електронна търговия. Намаляването на обема на пощенските пратки доведе до силно увеличение на разходите за доставка на писма и постави под въпрос честотата на доставките. Тъй като се очаква цифровизацията на обществото и разрастването на електронната търговия да продължат, услугите за доставка на пощенски и колетни пратки изискват внимание, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция за участниците на пазара, да се повиши прозрачността на цените и да се подкрепят правата на потребителите. С реформата на регулаторната рамка на ЕС в областта на пощенските услуги ще се постави акцент върху доставката като услуга и ще се гарантира, че гражданите и предприятията могат да получават доставки в целия ЕС на достъпни цени, като същевременно се насърчава лоялната конкуренция на пазарите за доставки и се повишава защитата на потребителите.

Повече от тридесет години след създаването си единният пазар все още не е завършен по отношение на телекомуникационните, енергийните, транспортните и финансовите услуги и за постигането на тази цел се нуждаем от решителни и

---

⁵¹ Пак там.

⁵² Пак там.

неотложни действия. Вече съществуват разработени секторни политики в областта на услугите — процес, който обаче продължава.

Приетата наскоро стратегия на Комисията за съюз на спестяванията и инвестициите има за цел да подобри начина, по който финансовата система на ЕС насочва спестяванията към продуктивни инвестиции, като предлага по-добри финансови възможности за вложителите от ЕС и по-добър достъп до капитал за предприятията от ЕС⁵³. В този контекст Комисията създаде нов канал за събиране на информация за нови или съществуващи пречки пред интеграцията на финансовите пазари и свободното движение на капитали⁵⁴ и започна консултации със заинтересованите страни, за да събере отзиви относно пречките пред интеграцията на финансовите пазари⁵⁵. Различията в националните закони обаче, включително законите за ценните книжа, дружествата, данъците и несъстоятелността, както и в ефективността на административните и съдебните процедури, създават административна тежест и пречки пред трансграничните инвестиции. Постигането на ефикасен единен пазар на финансови услуги ще изисква и усилията на държавите членки за преодоляването на тези пречки.

Свързаните с енергетиката услуги са в подкрепа на ефикасното производство, разпространение и използване на енергия в ЕС, както и на прехода към чиста енергия. Те поддържат и зависят от модерна инфраструктура от електроенергийни мрежи, съоръжения за акумулиране на енергия и цифрови инвертори и измервателни уреди, които са необходими за един истински енергиен съюз. Както беше обявено в Плана за действие за енергия на достъпни цени⁵⁶, с предстоящия Пакет за европейските електроенергийни мрежи ще бъдат подкрепени разширяването и модернизирването на електроенергийните мрежи и междусистемните връзки, което на свой ред налага и позволява разширяване на пазара на свързани с енергетиката услуги. Постигането на нашите цели по отношение на междусистемните връзки е от съществено значение за обединяването на енергийните пазари и за изграждането на устойчив и конкурентен енергиен съюз. Услугите за енергийна ефективност са с ключова важност за постигане на целите, свързани с климата, и за намаляване на разходите за потребителите и предприятията, а дружествата, които предоставят такива услуги, ще бъдат подпомагани от Комисията да разширят своята дейност, включително чрез гаранционните схеми на ЕС, предоставяни от ЕИБ. Освен това растежът на свързаните с енергетиката услуги, например подобряването на енергийната ефективност на сградите, ще бъде подпомогнат с предстоящия енергиен пакет за гражданите. В допълнение чрез бяла книга ще се проучи как да се задълбочи интеграцията на пазара на електроенергия и как да се направи рамката за управление по-стабилна и подходяща за вземане на решения с трансгранично значение, което ще подпомогне допълнително пазара на свързаните с енергетиката услуги.

---

⁵³ COM(2025) 124.

⁵⁴ За по-подробна информация вж. [канала](#), обявен в Съобщението относно съюза на спестяванията и инвестициите, COM (2025) 124.

⁵⁵ [Целеви консултации относно интеграцията на капиталовите пазари на ЕС, 2025 г. — Европейска комисия](#)

⁵⁶ COM(2025) 79.

Секторът на телекомуникациите в ЕС продължава да е разпокъсан по протежение на националните граници и операторите и потребителите в ЕС не могат да се възползват от пълния потенциал на единния пазар. Днес на пазара в Европа има повече от 100 оператора. Освен това за един съвместен път към 6G са необходими допълнителен спектър, по-хармонизирано планиране и рамки. Бързото технологично и пазарно развитие разкрива нови възможности за трансгранично предоставяне на услуги и може да изисква по-хармонизирана рамка, например по отношение на сателитните услуги, за да се извлекат всички ползи. С цел да се отговори на тези предизвикателства и да се гарантира, че Европа разполага с ориентирани към бъдещето цифрови мрежи и сигурни и устойчиви инфраструктури, приложимата регулаторна рамка трябва да се актуализира. За прехода към инфраструктура и изкуствен интелект в облак е необходим подобрен достъп до сигурна, бърза и надеждна свързаност.

Както е очертано в **плана за действие „Континент на ИИ“**, чрез законодателния акт за развитие на компютърните услуги в облак и изкуствения интелект ще бъде проучена възможността за създаване на общ пазар за капацитет и услуги в облак с цел да се гарантира появата на истински европейски единен пазар за услуги в облак и да се стимулира навлизането на пазара на по-разнообразен набор от доставчици на услуги в облак.

Изграждането на истински **единен транспортен пазар на ЕС** налага премахване на ненужните остатъчни технически пречки, които оказват въздействие върху различните видове транспорт. Например за изпълнението на плана на ЕС за високоскоростни железници ще се изисква напредък по консолидирането на системата за управление на железопътното движение в ЕС, за да се увеличи капацитетът и да се осигури безпрепятствена оперативна съвместимост. Усъвършенстването и широкото внедряване на оперативно съвместими цифрови инструменти следва да намали административната тежест, свързана с осигуряването на регулаторно съответствие. Подобреният обмен на информация и на данни в сектора на транспорта ще позволи да се премахнат документите на хартиен носител. Цифровите инструменти могат също така да опростят пътуването и туризма в Европа, като на пътниците се даде възможност да купуват билети без хартиен носител. Премахването на съществуващите пречки пред трансграничното лицензиране на услуги, предоставяни чрез свързани и автоматизирани превозни средства, и осигуряването на напълно надеждна свързаност между превозните средства и инфраструктурата чрез хармонизиране на техническите спецификации за съвместни интелигентни транспортни системи (C-ITS) ще укрепи нашия единен пазар на услуги за мобилност. Още един начин за укрепване на нашия единен пазар на услуги и туризъм е трансграничното наемане на автомобили да стане по-лесно осъществимо и достъпно за гражданите, като същевременно се подобри ефикасността на транспортната система. Комисията ще предвиди действия за прилагане на правилата и принципите на единния пазар на ЕС също и в сектора на таксиметровите и частните наети превозни средства.

Действия:

- предложение за Акт за строителните услуги с цел намаляване на пречките пред трансграничния достъп до пазара на строителни и монтажни услуги (четвърто тримесечие на 2026 г.);

- работа с държавите членки за опростяване на процедурите за издаване на разрешения и планиране с цел увеличаване на предлагането на жилища в контекста на европейския план за жилища на достъпни цени и европейската стратегия за жилищно строителство (първо тримесечие на 2026 г.);
- предприемане на инициатива за улесняване на трансграничното предоставяне на свързани с промишлеността услуги, като например услуги по монтаж, техническо обслужване и ремонт (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- издаване на насоки и препоръки за държавите членки за освобождаване на регулираните бизнес услуги от излишното регламентиране, възпрепятстващо инвестициите и търговията (първо тримесечие на 2026 г.);
- разработване на насоки за държавите членки относно пропорционалността на техните разпоредби в областта на търговията на дребно (четвърто тримесечие на 2026 г.);
- предлагане на нов законодателен акт на ЕС за доставките, който да замени Директивата за пощенските услуги и Регламента за трансгранична доставка на колетни пратки (законодателно предложение за четвъртото тримесечие на 2026 г.);
- предложение за законодателен акт за цифровите мрежи с цел опростяване на правната рамка и насърчаване на изграждането на единен пазар на електронни съобщителни услуги (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- предприемане на инициатива за единна система за цифрова резервация и продажба на билети за железопътния транспорт (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- предприемане на инициатива за мобилност за пътници и стоки без документи на хартиен носител (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- предприемане на инициатива за трансгранично отдаване под наем на автомобили (трето тримесечие на 2025 г.);
- осигуряване на хармонизирано изпълнение и прилагане на съществуващата хоризонтална правна рамка (Директива за услугите в ЕС⁵⁷) (в процес на изпълнение).

Глава 3 МСП на единния пазар

Подобно на гражданите на ЕС европейските МСП трябва да преминават през „паспортни проверки“ в рамките на единния пазар само в много изключителни случаи. За да могат да се възползват от специфичните мерки за МСП в държавите членки, от МСП обикновено *не* следва да се изисква да „отговарят на условията“ или да доказват своя статут. Заедно с настоящата стратегия Комисията публикува опростен и небюрократичен онлайн инструмент, достъпен на всички езици на ЕС, който генерира идентификационен номер на МСП въз основа на самооценка⁵⁸. В духа на административното опростяване в случаите, когато идентифицирането на МСП се счита за необходимо, правилата следва да се позовават на този инструмент. Извън това следва

⁵⁷ Директива 2006/123/ЕО.

⁵⁸ [Инструмент за самооценка на МСП.](#)

внимателно да се обмисли дали при обосновани обстоятелства (например при кандидатстване за финансиране, предназначено за МСП) от МСП следва да се изисква допълнително доказателство за статут.

За МСП трябва да стане по-лесно да „пътуват“ в рамките на единния пазар, особено в граничните региони. Комисията ще използва мрежата от национални представители на МСП, за да работи с държавите членки за по-нататъшно насърчаване на мерките за подпомагане и улесняване на дейността на МСП, свързана с презграничната търговия. МСП са особено засегнати от пречките и препятствията пред единния пазар⁵⁹, тъй като разполагат с по-малко финансови и човешки ресурси, за да се справят с тях. Въпреки че 3,6 % от МСП вече изнасят стоки за други държави от ЕС⁶⁰, много повече от тях биха могли да го правят⁶¹. Докато 73 % от бързоразвиващите се МСП възнамеряват да увеличат мащаба си на вътрешния пазар, едва 24 % планират да го направят в рамките на единния пазар⁶². Непрекъснатият диалог с държавите членки и малките предприятия е от съществено значение за разработването на политики, които подкрепят МСП и допринасят за постигането на целта за намаляване на административната тежест за МСП с 35 %. Като има предвид тези цели, Комисията ще използва по-добре потенциала на мрежата от национални представители на МСП. Enterprise Europe Network (Европейската мрежа в подкрепа на бизнеса), в която работят над 3500 консултанти, ще продължи да развива своите целенасочени услуги за консултиране и намиране на партньори за МСП със специален акцент върху по-доброто информироване на МСП относно въздействието на новото законодателство и подпомагането им да се ориентират успешно в него.

Изготвянето на законодателство, което МСП могат да спазват, изисква истинска ангажираност с принципа „Мисли първо за малките!“. Твърде често регулаторните разпоредби се превръщат в административна тежест и в по-високи разходи за МСП. С цел по-добро отчитане на интересите на МСП и на мерките за смекчаване на последиците беше разработена нова задължителна проверка във връзка с МСП, която вече ще се прилага в оценките на въздействието на Комисията за всички инициативи, които са отбелязани като значими за МСП⁶³. Освен това при изготвянето и преговорите по законодателството всички създатели на правила следва системно да разглеждат и включват благоприятни за МСП разпоредби. Такива разпоредби са примери за добри практики за нормативни текстове, обхващащи аспекти на законодателството, които оказват влияние върху стопанската среда, общи са за множество законодателни актове и

---

⁵⁹ Резултатите на всяка държава членка в тази област се оценяват въз основа на принципа на единния пазар, залегнал в набора от показатели по Законодателния акт за малкия бизнес в Европа (SBA).

⁶⁰ Евростат (2022 г.), [Статистическа информация за предприятията по категории според размера и дейност по NACE Rev. 2, Търговия по вид дейност по NACE Rev. 2 и по категория според размера на предприятието.](#)

⁶¹ [Годишен доклад относно прегледа на постиженията на МСП за 2024/2025 г.](#)

⁶² Експресно проучване на Евробарометър № 559 „Новосъздадени предприятия, разрастващи се предприятия и предприемачество“ (*публикуването предстои*).

⁶³ За да осигури благоприятно за МСП законодателство, Комисията създаде [филтъра за МСП](#) (COM(2020) 103 final). Като част от процеса [мрежата от национални представители на МСП](#) проверява инициативите на ЕС, публикувани на портала [„Споделете мнението си“](#), и открива онези, които е вероятно да засегнат МСП.

са предназначени да улеснят практическото прилагане на законодателството от МСП. Системното им включване в законодателството ще допринесе за по-ефективното интегриране на нуждите на МСП и ще осигури по-стабилна и предвидима стопанска среда за тях.

Европейският пазар трябва да бъде пазар, на който разширяването на дейността се насърчава и възнаграждава. МСП, които надрастват първоначалния си статут и се превръщат в т.нар. малки дружества със средна пазарна капитализация (МДСПК, дружества с 250—749 служители), обикновено демонстрират бързо разрастване, повишен иновационен капацитет и висока способност за адаптиране към цифровата трансформация. Въпреки това тези средни предприятия продължават да се сблъскват със специфични пречки, по-конкретно свързани с административната тежест⁶⁴. Ето защо, заедно с настоящата стратегия, Комисията представя официално определение за малки дружества със средна пазарна капитализация⁶⁵. За да се улесни разширяването на предприятията в рамките на сегмента на МДСПК и извън него, определението изрично позволява на дружествата, подкрепени от фондове за рисково инвестиране и фондове за частни дялови инвестиции, да се възползват от статута на МДСПК. Предлага се по целесъобразност тази класификация да се вземе предвид и за МСП, когато се използва определение за МСП за разработване на целево финансиране, мерки за смекчаване или ползи. Освен това Комисията ще вземе предвид тези съображения, когато проучва възможността за актуализиране на определението за МСП⁶⁶. Пакетът за МДСПК включва и две предложения за сборни пакети от мерки с първи набор от осем директиви и регламенти за разширяване на обхвата на мерките за смекчаване на последиците, които понастоящем са запазени за МСП, така че да включи и МДСПК, заедно с допълнителни мерки за опростяване.

Целта е да се помогне на дружествата, които надхвърлят праговете на определението за МСП, да премахнат пречките, с които се сблъскват при своя преход. Затова като втора стъпка Комисията ще вземе предвид нуждите на МДСПК в съответните оценки и преразглеждания, например по отношение на Директивата за обществените поръчки и Регламента за стандартизация. Като трета стъпка МДСПК ще бъдат взети предвид в предстоящите предложения на Комисията, и по-конкретно в сборния пакет от мерки в областта на цифровите технологии, включващ, наред с другото, Акта за изкуствения интелект, Акта за данните, Акта за управление на данните и Директивата за отворените данни. Комисията ще вземе предвид нуждите на МДСПК и в предстоящото законодателство, което ще окаже въздействие върху секторите, в които МДСПК са силно представени, включително електрониката, възобновяемите енергийни източници, отбраната и космическото пространство, както и енергоемките отрасли (ЕО)⁶⁷, например в предстоящия акт за механизъм за ускоряване на промишлената декарбонизация, сборния пакет от мерки в областта на отбраната и законодателния акт за космическото пространство. И накрая, МДСПК ще бъдат специално разгледани и при

---

⁶⁴ Пакет от мерки за подпомагане на МСП.

⁶⁵ C(2025) 3500.

⁶⁶ 2003/361/ЕО: Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия.

⁶⁷ Работен документ на службите на комисията SWD(2025) 501.

прилагането на наскоро приетите актове, като например Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти или Регламента за опаковките и отпадъците от опаковки.

По-интензивното използване на правата върху интелектуалната собственост (ПИС) би подобрило достъпа на МСП до финансиране и по този начин би подпомогнало тяхното разрастване в рамките на единния пазар. Защитата на интелектуалната собственост е основен двигател на инвестициите в нематериални активи и силен пазарен сигнал за иновационния потенциал на МСП. Финализирането на пакета в областта на патентите, заедно с участието на всички държави членки в системата за европейски патент с единно действие, ще допринесе значително за завършването на единния пазар на ИС, който вече е постигнат в областта на търговските марки, дизайните и географските означения. Комисията ще изготви доклад за функционирането на европейския патент с единно действие, като същевременно ще предприеме целенасочени информационни дейности, за да насърчи всички държави членки да се присъединят към системата за европейски патент с единно действие. Предстоящият европейски акт в областта на иновациите и стратегията на ЕС за стартиращите и разрастващите се предприятия ще предложат конкретни действия за оползотворяване на ИС. Комисията, съвместно със Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO)⁶⁸, ще удължи срока на действие на „Фонда за МСП“ до 2026 г. и евентуално до 2027 г. и ще проучи възможността да обхване също така оползотворяването, определянето на стойността и пазарната реализация на ИС, както и на географските указания за занаятчийски и промишлени продукти.

Исканията за отчитане във връзка с устойчивостта често в крайна сметка достигат до МСП. Въпреки че не са обект на законодателството в областта на устойчивото финансиране или на изискванията за дължима грижа — като например Директивата за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ДОПУ) и Директивата относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ДДГДУ) — МСП твърдят, че получават различни искания за отчитане от своите партньори за една и съща информация във връзка с устойчивостта. Ограничаването на информацията, която по-големите дружества могат да изискват от МСП по веригата за създаване на стойност за своето отчитане във връзка с устойчивостта, ще намали тежестта върху МСП. Предложените от Комисията изменения на ДОПУ в рамките на първия сборен пакет от мерки имат за цел да постигнат това след влизането си в сила. Но за да се обхване периодът до потвърждаването на тези изменения и да се осигури незабавна яснота за пазара, до лятото на 2025 г. ще бъде публикувана препоръка на Комисията относно доброволния стандарт за МСП, разработен от Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG).

МСП срещат трудности по отношение на достъпа до възможности за устойчиво финансиране. Комисията ще се стреми да подкрепя МСП по два начина. На първо място, до лятото на 2025 г. Комисията ще преразгледа Делегирания акт относно оповестяването по таксономията, който не ограничава достъпа на МСП до устойчиво финансиране и избягва налагането върху МСП на косвени непропорционални изисквания за отчитане във връзка с устойчивостта. Това преразглеждане ще се отнася

---

⁶⁸ <https://www.euipo.europa.eu/en>.

по-специално до разликата в обхвата на числителя и знаменателя на отношението на екосъобразните активи (GAR). На второ място, въз основа на съветите на Платформата за финансиране за устойчиво развитие⁶⁹ и въз основа на гаранцията за устойчивост на InvestEU, насочена към МСП, Комисията ще разработи доброволен рационализиран подход, за да помогне на МСП доброволно да оповестяват пред банките и инвеститорите своите резултати в областта на екологичната устойчивост, когато търсят устойчиво финансиране. Освен това Комисията ще прецени дали ще са необходими последващи изменения на делегиращия акт, за да се улесни допълнително докладването от страна на финансовите участници, и по-специално на банките, относно начина, по който те финансират МСП, занимаващи се с устойчиви дейности.

Действия:

- предоставяне на инструмент за идентификация на МСП, основан на лична декларация, достъпен на всички езици на ЕС, за да се улесни доказването на статута на МСП, когато е уместно (заедно със стратегията за единния пазар);
- укрепване на мрежата от национални представители на МСП, включително с цел поощряване на доброволното приемане на мерки, насърчаващи трансграничната търговия на МСП, и принос към програмата за намаляване на административната тежест (трето тримесечие на 2025 г.);
- публикуване на примери за най-добри практики за разпоредби, благоприятни за МСП, които могат да бъдат систематично разглеждани за включване в проекти на законодателни актове и при преговори (трето тримесечие на 2025 г.);
- приемане на определение за малко дружество със средна пазарна капитализация и на сборен пакет от мерки за МДСПК (заедно със стратегията за единния пазар);
- удължаване на срока на действие на съществуващия фонд за МСП, изпълняван от EUIPO, до 2026 г. и евентуално до 2027 г. (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- приемане на препоръка на Комисията за доброволен стандарт за МСП (ДСМСП) за управление на исканията за информация във връзка с устойчивостта, отправяни към МСП от участници в тяхната верига за създаване на стойност и от финансовите им партньори (трето тримесечие на 2025 г.);
- разработване на доброволен рационализиран подход, който да помогне на МСП да демонстрират усилията си за устойчивост и да подобрят достъпа си до устойчиво финансиране, включително чрез оценка на необходимостта от изменение на Делегиращия акт за оповестяването по таксономията, за да могат финансовите институции да отразяват по-добре дейностите си по финансиране на тези МСП (първо тримесечие на 2026 г./ второ тримесечие на 2026 г.).

Глава 4. Цифровизиране на единния пазар

Успешното функциониране на единния пазар изисква държавите членки и ЕС да работят в синхрон: цифровите инструменти правят това възможно и са от основополагащо значение за интелигентното изпълнение на политиките. Липсата на съвместна работа на администрациите на национално равнище и на равнището на ЕС,

---

⁶⁹ Съвети за МСП/доклад на платформата за финансиране за устойчиво развитие— *Streamlining sustainable finance for SMEs* („Оптимизиране на устойчивото финансиране за МСП“), използвайте тази директна връзка (на ЕК) към доклада, март 2025 г., https://finance.ec.europa.eu/publications/platform-sustainable-finance-report-streamlining-sustainable-finance-smes_en.

които да поемат съвместна отговорност за ежедневното функциониране на единния пазар, води до различни подходи и прилагане на общи правила, което ограничава ефективността на единния пазар.

Основните елементи на една ефективна и модерна регулаторна рамка включват ясна и лесна за намиране онлайн информация за изискванията, цифрово достъпни процедури и автоматизирано докладване. Икономическите оператори обаче срещат трудности или невъзможност да получат достъп до информация и да изпълнят административните формалности онлайн. Там, където съществуват цифрови процедури, трудното за тълкуване законодателство, форматите за данни, които не са машинночетими, разпокъсаните информационни екосистеми и неефективният обмен на данни затрудняват гражданите и предприятията да спазват регулаторните изисквания в цифров вид.

ЕС се нуждае от преход от парадигмата за единен пазар, основан на документи, към единен пазар, основан на данни. Трябва да преминем от обмен на хартиени документи към обмен на цифрови данни. Това означава автоматизиран цифров обмен и докладване на структурирани данни, което позволява на предприятията и публичните органи да обменят данни в реално време, като заменят тромавата документация и системите за съответствие, основани на документи, с оперативно съвместими и сигурни решения, основани на данни. Включването на принципа за готовност за цифровизация в разработването и прилагането на политиките е от ключово значение⁷⁰, като се гарантира, че регулаторните изисквания са разработени от самото начало така, че да бъдат цифрови, оперативно съвместими и рационализирани⁷¹.

Дружествата вече могат да бъдат създавани и да подават информация в търговските регистри изцяло онлайн, а новите цифрови инструменти, като например удостоверението за дружество от ЕС, т.е. корпоративна лична карта на ЕС, ще намалят допълнително тежестта за дружествата⁷². Тези процедури и инструменти се основават на системата за взаимно свързване на търговските регистри (BRIS), която осигурява достъп до официална, надеждна и машинночетима информация за дружествата и позволява сигурен обмен на информация между търговските регистри съгласно принципа на еднократност, както и на единния европейски идентификационен код (EUID) за дружествата. Тяхното прилагане и развитие ще бъде от съществено значение за бъдещите усилия за пълно цифровизиране на процедурите и намаляване на административните пречки за дружествата, включително чрез предстоящото свързване с регистрите на ЕС за действителните собственици и регистрите за несъстоятелност, както и чрез по-нататъшното разширяване на използването на EUID като идентификатор на дружеството в различни области на политиката.

---

⁷⁰ Актът за оперативно съвместима Европа влезе в сила през април 2024 г. и ще позволи ранно откриване на изисквания, свързани с цифровите технологии, и ще превърне оценките на оперативната съвместимост в задължение.

⁷¹ В съобщението на Комисията „Една опростена и по-експедитивна Европа“ (COM(2025) 47) се обяснява допълнително как принципите на интелигентното и цифровото изпълнение ще бъдат интегрирани в разработването на законите на ЕС.

⁷² Директива (ЕС) 2019/1151 за цифровизацията и Директива (ЕС) 2025/25 за по-нататъшното актуализиране на използването на цифрови инструменти в областта на дружественото право.

Цифровата самоличност позволява сигурен трансграничен достъп до цифрови услуги и споделяне на данни, идентификационни реквизити и удостоверения с правна сила в целия ЕС. Пълното прилагане на рамката на ЕС за европейска цифрова самоличност и по-специално въвеждането на портфейлите на ЕС за цифрова самоличност в края на 2026 г. е от съществено значение за подпомагане на сигурните, надеждни и трансгранични цифрови взаимодействия за гражданите и жителите. Предстоящият европейски бизнес портфейл ще създаде цифрова самоличност за икономическите оператори, като се основава на BRIS и EUID, когато става въпрос за дружества. Той ще позволи споделянето на проверени данни и идентификационни реквизити и ще представлява канал за уведомяване с правна сила, което ще даде възможност за безпрепятствено взаимодействие с публичните администрации и ще намали разходите за спазване на регулаторните изисквания.

Единната цифрова платформа (ЕЦП) осигурява достъп на едно гише до информация, услуги за подпомагане и административни процедури, които се извършват само веднъж. Въпреки това достъпността на цифровите обществени услуги за трансграничните потребители силно изостава от тази за националните потребители⁷³. В резултат на това гражданите и предприятията все още се сблъскват със сериозни предизвикателства при откриването, извличането и подаването на документи, изисквани от органите в други държави членки. Техническата система, основана на принципа на еднократност (OOTS), ще позволи автоматизиран обмен на документи и данни между органите, след като бъде въведена на практика, което ще изисква свързването на над 80 000 национални компетентни органи. Цифровизацията на процедурите за издаване на разрешения в обхвата на законодателния акт за промишленост с нулеви нетни емисии и законодателния акт за суровините от критично значение, както и на процедурите за издаване на разрешения за някои доставчици на услуги, са първостепенни приоритети от гледна точка на последователността.

Докато ЕЦП и OOTS улесняват безпроблемния трансграничен достъп до информация и процедури, Информационната система за вътрешния пазар (ИМ) подобрява координацията и сътрудничеството между органите на държавите членки. Използването на пълния потенциал на ИМ за улесняване на прилагането на политиката включва разширяване на достъпа до ИМ и подобряване на оперативната съвместимост. Това ще включва изграждане на общ портал на ИМ за многократно ползване, който да свързва предприятията с ИМ, пилотно въвеждане на център за уведомяване за ИМ и свързване на ИМ с други системи.

Цифровият паспорт на продуктите (ЦПП) ще се превърне в основен инструмент за разкриване и споделяне на информация за продуктите във всички нови и преразгледани законодателни актове за продуктите. Въведен с Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти, ЦПП ще служи като цифров контейнер за цифрови етикети, документация за съответствие, инструкции и ръководства, определена информация за безопасност, техническа документация и друга информация, изисквана съгласно законодателството на ЕС, и вече е включен в няколко нови правни акта на ЕС. Носител на данни, поставен върху продукта, като например QR код, ще осигурява достъп до тази информация. Очаква се първият ЦПП за батерии да започне да функционира през

---

⁷³ Сравнителен анализ на електронното управление, 2024 г.

2027 г., а инструментът постепенно ще бъде внедрен и в други продуктови категории. Предложенията за сборни пакети от мерки за опростяване, приети от Комисията заедно с настоящата стратегия, имат за цел да направят първите стъпки към привеждане на законодателството на ЕС в областта на продуктите в съответствие с цифровата ера, като позволят инструкциите за употреба да бъдат предоставяни предимно в електронен вид и като цифровизират декларациите за съответствие. Пълната цифровизация на декларациите за съответствие и удобната за потребителите цифровизация на инструкциите за употреба чрез сборния пакет от мерки ще доведат до бързо намаляване на разходите както за икономическите оператори, така и за органите.

С предстоящата реформа на НЗР ЦПП ще бъде въведен изцяло за доказване на съответствие със законодателството на ЕС в областта на продуктите. Ще бъде оценен и потенциалът за използване на ИТ инфраструктурата на ЦПП, за да се даде възможност за автоматизирано повторно използване на данни от дружествата с цел рационализиране на докладването и проверката от страна на органите. Ще бъдат проучени и начини за цифровизиране на процесите за сертифициране на продукти, като се гарантира, че оценките на съответствието се управляват по структуриран и прозрачен начин, което ще спести време и средства на дружествата и органите.

Форматите на данни, които не са машинночетими, водят до по-неефективни и по-скъпи процеси на стандартизация. Това затруднява МСП да допринасят за разработването на стандарти, както и да определят и използват съответните стандарти. Разработването на структурирани, машинночетими формати на данни за стандартите на ЕС ще осигури по-голяма прозрачност и ще улесни дружествата да допринасят за процеса на стандартизация. Като част от преразглеждането на Регламента за стандартизация този формат на структурирани данни ще стане правило, което ще повиши ефективността, ще направи стандартите по-използваеми и ще намали разходите и административната тежест за дружествата, а също така ще предложи обучения, за да помогне на дружествата да преминат към новия формат.

Въпреки че новото пространство за данни за обществените поръчки вече носи ползи, информационната екосистема на единния пазар за обществени поръчки остава разпокъсана, а обменът на данни е неефективен. Това означава, че националните бази данни не са достатъчно оперативно съвместими, което води до по-слаба конкуренция и означава, че доставчиците трябва да представят една и съща информация и доказателства отново и отново. В краткосрочен план процедурите за възлагане на обществени поръчки ще бъдат стандартизирани в по-голяма степен чрез текущо искане за стандартизация от страна на Европейския комитет по стандартизация (CEN). В контекста на преразглеждането на директивите за обществените поръчки принципът за еднократност следва да бъде заложен в закона, така че да се даде възможност на дружествата да участват в обществени поръчки в цяла Европа, без да се налага да представят многократно една и съща информация и доказателства. Цифровото установяване на автентичността ще бъде въведено и в процесите на възлагане на обществени поръчки. Цифровата трансформация на публичната администрация в областта на строителните услуги следва да бъде ускорена чрез използването на специфични цифрови инструменти, като например софтуер за строително информационно моделиране, в процесите на възлагане на обществени поръчки.

Електронното фактуриране е ключов цифров стратегически инструмент за единния пазар, който осигурява незабавни икономии на разходи чрез автоматизиране на обработката и обмена на фактури. Електронните фактури позволяват автоматизиране на ДДС и на други задължения за отчитане, като например за отчитане във връзка с устойчивостта или митнически формалности. Законодателството на ЕС относно електронното фактуриране в областта на обществените поръчки насърчава въвеждането на стандарт на ЕС за електронно фактуриране, но сред предприятията в ЕС има ограничено приемане на електронното фактуриране, слабо внедряване на стандарта на ЕС за електронно фактуриране, липса на оперативно съвместими решения и слабо повторно използване на данни. Предвижда се набор от мерки за осигуряване на оперативна съвместимост и внедряване на европейския стандарт за електронно фактуриране и техническите спецификации за електронна доставка, включително препоръка на Комисията за интегриране на модул за електронно фактуриране във всички счетоводни софтуерни решения и одит на националните схеми за сертифициране. Успоредно с това се планира пилотно повторно използване на данните от електронните фактури за целите на отчитането във връзка с устойчивостта и повишаване на прозрачността на митниците чрез свързване на данните от електронните фактури с митническите данни в съответствие с развитието на центъра за митнически данни на ЕС.

Единната цифрова платформа, техническата система, основана на принципа на еднократност, цифровият паспорт на продуктите, електронното фактуриране, предстоящият европейски бизнес портфейл, системата за взаимно свързване на търговските регистри и единният европейски идентификационен код за дружествата, както и различни други инициативи, насочени към рационализиране на обмена на данни и цифровото отчитане, ще създадат заедно съгласувана екосистема от цифрови решения. Тези инструменти имат за цел да създадат полезни взаимодействия, които да улеснят и опростят извършване на стопанска дейност в ЕС. Освен че ще повиши ежедневната ефективност на предприятията, този взаимосвързан набор от цифрови инструменти ще спомогне за по-голяма икономическа интеграция и ще стимулира иновациите в цяла Европа.

Действия:

- въвеждане на европейския бизнес портфейл за лесно и цифровизирано извършване на стопанска дейност в ЕС (законодателно предложение — второ тримесечие на 2025 г.);
- въвеждане на европейските портфейли за цифрова самоличност във всички държави членки като сигурно, надеждно и частно средство за електронна идентификация за всички в Европа (четвърто тримесечие на 2026 г.);
- преразглеждане на Регламента за ИМІ с цел рационализиране на процедурата за разширяване на ИМІ, така че да бъдат обхванати нови области (законодателно предложение — четвърто тримесечие на 2026 г.);
- цифровизиране на декларациите за съответствие и на някои други документи за продукта (предложения за сборен пакет от мерки заедно със стратегията);
- изменения на законодателството на ЕС с цел разширяване на използването на ЦПП като цифров контейнер за информация, свързана с продуктите (част от

перезглеждането на НЗР, второ тримесечие на 2026 г.) и осигуряване на техническото му въвеждане;

- въвеждане на разпоредби за цифровизацията в преработената правна рамка за стандартизация и обществени поръчки (второ и четвърто тримесечие на 2026 г.);
- преразглеждане на достиженията на правото на ЕС в областта на електронното фактуриране при обществените поръчки, с което съществуващата директива се превръща в регламент и стандартът на ЕС за електронно фактуриране става задължителен за обществените поръчки (четвърто тримесечие на 2026 г.).

Глава 5. Налагане на спазването на правилата на единния пазар

Европейският пазар може да осигури ефект на лоста чрез мащаба си само когато е истински единен пазар. Дори и най-добрите правила не могат да постигнат целите си, ако не се изпълняват или прилагат по интелигентен и единен начин. Ефективното, проактивно и експедитивно прилагане на тези правила гарантира, че ползите от единния пазар стават осезаема реалност за предприятията и гражданите. И в доклада на Енрико Лета, и в доклада на Марио Драги се призовава за по-добро прилагане на единния пазар.

Правилното прилагане и принудителното изпълнение на правилата на единния пазар е споделена отговорност на Комисията и държавите членки, включително на органите от национално до регионално и общинско равнище. В допълнение към определянето на шерпите за единния пазар на високо равнище е от съществено значение държавите членки да засилят своя национален капацитет за спазване на правилата на единния пазар, по-специално за разглеждане на индивидуални въпроси, повдигнати срещу национални мерки или практики, считани за несъвместими с единния пазар, и за подпомагане на предприятията и гражданите с бързи, леснодостъпни и ефективни средства при използването на техните свободи на единния пазар. Държавите членки допълват ролята на Комисията като пазител на Договорите и осигуряват съвместна отговорност за единния пазар, както е описано в глава 1.

Предотвратяване на нови пречки пред единния пазар

Превенцията е по-добрият метод от лечението. Тя започва още от момента, в който дадена държава членка обмисля ново правило. Повече от всякога за всяка държава членка трябва да бъде приоритет да противодейства на по-нататъшното разпокъсване на единния пазар, да насърчава по-добрата култура на спазване на законодателството и да предотвратява по-ефективно нови регулаторни пречки. Най-важните превантивни инструменти са уведомленията по Директивата за прозрачността в рамките на единния пазар⁷⁴ и по Директивата за услугите⁷⁵. В допълнение Директивата относно проверката за пропорционалност⁷⁶ предвижда предварителни оценки на пропорционалността на новите нормативни разпоредби относно регулираните професионални услуги от страна на държавите членки. Тези инструменти създават прозрачност за новите национални правила и дават възможност за обсъждане с държавите членки, за да се осигури

---

⁷⁴ Директива (ЕС) 2015/1535.

⁷⁵ Директива 2006/123/ЕО.

⁷⁶ Директива (ЕС) 2018/958.

задълбочена оценка на въздействието им върху единния пазар с цел предотвратяване на нови пречки. Ако е необходимо, съществуващите превантивни инструменти ще бъдат подобрили, по-специално чрез по-голяма прозрачност и консултации със заинтересованите страни.

Цялостната оценка на планираните национални правила, които биха могли да създадат пречки пред единния пазар, е от съществено значение за ограничаване на тези пречки до строго необходимото за защита на законните обществени интереси. В това отношение решаваща роля се пада на пропорционалността. Държавите членки извършват цялостна оценка на пропорционалността преди приемането на национални правила. Комисията ще осигури редовен и задълбочен мониторинг на тези оценки, по-специално когато в правото на ЕС са определени специални правила или процедури за тях⁷⁷.

Сътрудничество за намаляване на пречките пред единния пазар

Тясното сътрудничество между държавите членки и Комисията е жизненоважно за ефективното прилагане на правилата на единния пазар и за премахването на съществуващите пречки. Ключовите платформи, които позволяват структурирано сътрудничество, са мрежата СОЛВИТ⁷⁸, която помага за решаването на отделни случаи, когато гражданите и предприятията срещат пречки при движението или извършването на стопанска дейност през граница, и Работната група по въпросите на правоприлагането във връзка с единния пазар (РГПЕП)⁷⁹.

Макар че и СОЛВИТ, и РГПЕП се оказаха успешни, трябва да продължим да укрепваме и разширяваме тяхната работа, като превръщаме заключенията в конкретни последващи действия. Държавите членки следва да укрепят своите центрове СОЛВИТ, като се съсредоточат върху осигуряването на персонал, на експертните познания, на мрежа от контакти и на капацитет за оказване на влияние върху други национални органи. Комисията ще предприеме мерки по отношение на пречките пред единния пазар, открити от СОЛВИТ, включително чрез започване на процедури за нарушение, ако това се счита за необходимо, и ще продължи да докладва за случаите, отнесени до СОЛВИТ, включително в бъдещите годишни доклади до Европейския парламент и Съвета за напредъка по правоприлагането и изпълнението. РГПЕП ще бъде подсилена, за да се справя по-ефективно с най-значимите пречки по отношение на стоките, услугите, хората и капитала в единния пазар, които са в ущърб на конкурентоспособността на ЕС. Това ще се осъществи чрез годишната политическа среща на високо равнище⁸⁰. Освен това Комисията ще извърши внимателен анализ на резултатите от работата на РГПЕП. Ако пречките не са били отстранени в достатъчна степен, тя ще предприеме конкретни последващи действия, като например производства за установяване на нарушение, ако пречката е свързана с нарушение на правото на ЕС, и

---

⁷⁷ Например в Директивата относно проверката за пропорционалност (Директива (ЕС) 2018/958).

⁷⁸ За повече информация вж. уебсайта на [СОЛВИТ](#).

⁷⁹ Вж. бележка под линия 20.

⁸⁰ Допълнителна информация относно годишната политическа среща на високо равнище на РГПЕП вж. в глава 1. „Премахване на пречките: удвояване на усилията по отношение на „ужасните десет“

преразглеждане на законодателството или създаване на ново законодателство, ако пречката се дължи на липсата на правила на ЕС или на неяснота в тях.

Ефективни юридически действия, когато е необходимо

Ефективните, проактивни и експедитивни съдебни производства са важни за стратегическото прилагане на правилата на единния пазар. Производствата за установяване на нарушение са инструмент на принуда, поверен на Комисията, за да гарантира спазването на правилата на единния пазар. Когато Комисията реши да образува производства за установяване на нарушение на правилата на единния пазар, тя ще ги ускори както вътрешно, така и в рамките на диалога си с държавите членки. Производствата за установяване на нарушение ще бъдат съпроводени с прозрачна комуникация и ясни обяснения относно преследваните цели, очакваните ползи от решенията за нарушение, както и относно постигнатите резултати в случаите, по които производствата са приключени.

Ключово значение ще има определянето на стратегическите приоритети в областта на правоприлагането. В допълнение към осигуряването на правоприлагане в отговор на съществени нарушения на правото на ЕС, посочени от заинтересованите страни, фокусът ще бъде върху активното и стратегическо принудително изпълнение на правилата на единния пазар. Комисията ще определи приоритетните области на политиката и ще ги представи в годишна програма за правоприлагане в областта на единния пазар, ще провежда систематични разследвания на изпълнението и прилагането на правилата на единния пазар в тези области и, когато е необходимо, ще открива координирано производства за установяване на нарушение.

Действия:

- предложение за Акт за предотвратяване на пречките пред единния пазар (трето тримесечие на 2027 г., ако е необходимо, въз основа на оценката на функционирането на съществуващите превантивни инструменти);
- свикване на първа среща на шерпите за единния на високо равнище (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- организиране на първа годишна политическа среща на високо равнище на РГПЕП (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- укрепване на националните центрове за СОЛВИТ, както и на цялата мрежа, с цел по-ефективно решаване на проблеми и по-добра подкрепа на икономическите аргументи (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- систематични последващи действия от страна на Комисията и на държавите членки по структурните проблеми, установени от СОЛВИТ, и по пречките, при които усилията на РГПЕП не са довели до успех (считано от второто тримесечие на 2025 г.);
- представяне на първата годишна програма за правоприлагане в областта на единния пазар (първо тримесечие на 2026 г., което ще бъде свързано с публикуването на годишния доклад за единния пазар и конкурентоспособността).

Заклучение

При днешната огромна несигурност в световен мащаб трябва да използваме пълния потенциал на нашия собствен европейски пазар. Единният пазар беше създаден преди повече от тридесет години, за да се развие европейска социална пазарна икономика, която да обединява нашите граждани в среда на благоденствие. Изминахме дълъг път. Но все пак можем и трябва да направим повече, за да премахнем пречките, да опростим правилата и да дадем възможност на предприятията да се развиват. Да защитаваме гражданите и предприятията в ЕС от нелоялна конкуренция, рискове и непредвидими глобални сътресения и да продължим да им предоставяме рамка, основана на върховенството на закона, предвидимостта и правната сигурност. Именно европейският пазар е този, който ни позволява да подобряваме вътрешните си вериги за създаване на стойност.

Силният единен пазар позволява гласът на Европа да има тежест в световен мащаб, а на ЕС — да остане солиден и надежден партньор за държавите със сходни възгледи в целия свят⁸¹ и в региона. Наред с участието в единния пазар на държавите от ЕИП и ЕАСТ Комисията предлага структурирана рамка за насърчаване на приобщаването на държавите от Западните Балкани, на Украйна и Молдова. Тази „магистрала“ към единния пазар ще включва регулаторно сближаване и улесняване на интеграцията на техните промишлени отрасли в европейските вериги за създаване на стойност преди пълното им присъединяване към ЕС. Освен това, въпреки че ЕС е и ще остане една от най-отворените икономики, световната търговия е драстично променена от нелоялните практики, необоснованите мита и нарушаващите конкуренцията субсидии на някои трети държави. За да възстанови еднаквите условия на конкуренция и тъй като единният пазар не може да бъде дестинацията за износ, която поема предизвикано от държавни политики свръхпредлагане и пренасочени търговски потоци, когато е необходимо, ЕС ще използва пълноценно инструментите за търговска защита (включително предпазни мерки) и обосновани мита.

По-нататъшното развитие на нашия европейски пазар е съвместно начинание. Комисията ще изпълнява своята роля с помощта на действията, изложени в настоящата стратегия, и като се ползва от всички налични инструменти, за да гарантира спазването на правилата на единния пазар, включително като започва производства за установяване на нарушение, когато е необходимо. Призоваваме Европейския парламент и Съвета да работят заедно и да превърнат приемането на предложенията за единния пазар в свой приоритет. Нашата обща цел следва да бъде до 2030 г. да разполагаме с модернизирана и цифровизирана рамка за европейския пазар.

Главната роля се пада на държавите членки, тъй като ежедневно прилагане на правилата на ЕС зависи от тях. Ето защо е от решаващо значение държавите членки да приведат своята политика и законодателство в съответствие с общите ни цели и правила, за да улеснят стопанската дейност и да позволят на предприятията да работят с по-голяма леснота на европейския пазар.

Европейският съвет обяви, че ще направи равностойна на постигнатия напредък в по-нататъшното развитие на нашия европейски пазар и ще осигури политическа

---

⁸¹ Комисията ще продължи да си взаимодейства с Обединеното кралство, Канада, Япония, Южна Корея и други държави със сходни възгледи, по-специално чрез споразумения за свободна търговия и целенасочени и гъвкави партньорства.

подкрепа. Комисията е готова да подкрепи тези усилия и ще представи актуална информация за напредъка, постигнат при изпълнението на настоящата стратегия, в своя годишен доклад за единния пазар и конкурентоспособността, включително по нейните ключови показатели за изпълнението.

***